AZTAG
JOURNAL ARMÉN. QUOTIDIEN
B. P. 587
BEYROUTH, Liban

Directeur-Propriétaire
HAIG BALIAN

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳԻՆ
ՍՈՒՐԻԱ տար. 550, Վեցամսեայ 300 Ս. Դ.
ԱՐՏԱՍԱՀՄԱՆ տրկ. 7, Վեցամսեայ 4 տոլար

ԱԶԴԱԿ

ازتاك
جريدة سياسية ادبية اقتصادية حرة

ՕՐԱԹԵՐԹ
ԱԶԳԱՅԻՆ, ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ, ԳՐԱԿԱՆ ԵՒ ՏՆՏԵՍԱԳԻՏԱԿԱՆ

ՉՈՐԵՔՇԱԲԹԻ 24 ՄԱՅԻՍ 1933
ԳԻՆՆ Է ՀԱՏԸ 2,50 Ս. Դ.

Է. ՏԱՐԻ | Ամէն առաւօտ պէտք է [illegible] | Տնօրէն — Խմբագիր՝ ՀԱՅԿ ՊԱԼԵԱՆ | Չհրատարակուած ձեռագիրները չեն վերադարձուիր | Թիւ 55 (893)

ԽՄԲԱԳՐԱԿԱՆ

ԱՆԱՐԴԱՐ ՎԵՐԱԳՐՈՒՄՆԵՐ

Հայերը, իրենց գտնուած երկիրներու օրէնքներուն հանդէպ հըլնազանդութիւն և պետական անձնաւորութեանց և մտաւորական ներկայացուցիչներու հանդէպ ամենուրեք յարգանք կը սնուցանեն։ Բազմաթիւ պատմական դէմքեր և փաստեր կը հաստատեն մեր ժողովուրդի այս առաքինութիւնը։ Ամենահին ժամանակներէն սկսեալ, քաղաքական, տնտեսական և ճարտարարուեստի բոլոր մարզերուն մէջ թանկագին ծառայութիւններ մատուցած են ճակատագրի բերումով իրենց պատկանած հայրենիքին։ Բացի այդ, շնորհիւ իրենց հաւատարիմ վերաբերմունքին և անկեղծ զգացումներուն, կարեւոր դիրքեր գրաւած են քաղաքական ասպարէզներու մէջ։

Հարկ չենք տեսներ քրքրելու պատմութիւնը։ Շատ մօտիկ անցեալին վրայ փոքրիկ ակնարկ մը ցոյց պիտի տայ՝ թէ հայեր ի՛նչ թանկագին ծառայութիւններ մատուցած են կրօնով և դաստիարակութեամբ իրենց բոլորովին հակոտնեայ ժողովուրդներու պատկանած երկիրներու տնտեսական և քաղաքական բարգաւաճումին համար։ Եգիպտոսի արաբ ժողովուրդը, մասնաւորաբար գիւղացիութիւնը, դեռ երախտագիտութեամբ կը յիշէ հայ մեծանուն փաշաներու անունները, որոնց յիշատակին կանգնող յարգանքի կոթողները կը մնան որպէս ապացոյց Եգիպտոսի ժողովուրդին զգացումներուն։

Իսկապէս, Եգիպտոս շատ բան կը պարտի հայ փաշաներու, որոնք դէպի քաղաքական ազատութեան, պետականացում և տնտեսական բարգաւաճման առաջնորդեցին երկիրը, գրաւելով պետական ամենաբարձր դիրքեր, առանց խտրականութեան։ Այդ մեծանուն հայերը կատարեալ նուիրումով, անկեղծութեամբ և հաւատարմութեամբ ծառայեցին եգիպտական հայրենիքին և թողուցին անմեռ յիշատակարաններ իրենց մահէն վերջ։

Թուրքիոյ մէջ, ուր հայերը իբրև ստրուկ ամէն տեսակ հալածանքի և խժդժութեանց ենթակայ էին, պետական ամենաբարձր դիրքեր և պաշտօններ վստահած էին հայերու։ Դեռ ընդհանուր պատերազմէն քիչ առաջ, նախարարական երեք աթոռներ գրաւուած էին հայերու կողմէ։ Ճարտարարուեստական մարզին մէջ, Թուրքիոյ ունեցած բոլոր յառաջդիմութիւնները հայկական ձեռակերտներ են։ Մայրաքաղաքի հոյակապ շինութիւնները, Չրաղանի պալատին յատակագիծը հայ ճարտարապետներու տաղանդին արդիւնքներն են։ Գիտական, մասնագիտական բոլոր կարեւոր պաշտօններ Թուրք կառավարութեան կողմէ յանձնուած էին հայերու։ Եւ հայեր առանց նկատի ունենալու մեր ցեղային յարաբերութիւնները և ատելավառ զգացումները բարբարոս ժողովուրդին հանդէպ և մոռնալով անոնց ի գործ դրած վայրենութիւնները բնաջնջելու համար ամբողջ հայութիւնը, հաւատարմութեամբ ծառայած են և օգտակար հանդիսացած Թուրք հայրենիքին։

Ինքնագովութիւն ընելու համար չէ որ առաջնորդուեցանք այս խորհրդածութեանց։ Մեր նոր հայրենիքին մէջ պարզուած կարգ մը տգեղ և ցաւալի երեւոյթներու պատճառաւ մեր զգացած յուզումին ու զայրոյթին արձագանգելու հարկադրանքը պարտադրեց մեզ թուելու ցեղային մեր այդ առաւելութիւնները։

Տեղական մամուլի մէջ մեր ժողովուրդի հասցէին մերթ ընդ մերթ ուղղուած անճիշդ վերագրումներն ու հայրենակիցի անվայել վերաբերմունքը այնքան ցաւ չի պատճառեր մեզ, որքան կը պատճառէ պետական բարձրաստիճան և դաստիարակուած պաշտօնատարներու երբեմն ունեցած նախատական արտայայտութիւնը։ Պէյրութ հրատարակուող օրաթերթ մը դեռ մինչև այսօր չէ մոռցած «Սիւրիա եւ Մենք» տխրահռչակ գրքոյկի պատմութիւնը և վերջերս սկսած է նոյնութեամբ հրատարակել անոր բովանդակութիւնը։ Ուրիշ թերթեր, ի հարկէ մասնաւոր նկատումներով և բոլորովին հակահայ տրամադրութիւններու զոհ, առիթ չեն փախցներ հակահայ հրատարակութիւններ ընելու համար։ Ծախուած գրիչներու և խաթարուած խիղճերու գործ են անոնք։

Սակայն ինչո՞վ բացատրել պետական ամենաբարձր դիրք գրաւող անձնաւորութեան մը, բազմաթիւ առիթներով իրեն ներկայացող հայերու հանդէպ ցոյց տուած նախատական վերաբերմունքը։ Չենք ուզեր թուել մանրամասնութիւնները, սակայն մեր ակնարկած պաշտօնատարը, ինչպէս ըսինք, Լիբանանի ամենաբարձր և կարեւոր աթոռներէն մէկը կը գրաւէ, որ գործի և խնդրանքի համար իրեն ներկայացող հայերու ազգային զգացումները վիրաւորելու և ամբողջ հայութիւնը նախատելու համարձակութիւնը կ'ունենայ։

Մենք չենք ուզեր խնդիր հանել և երբեք չպիտի ցաւէինք, եթէ Ն. Վսեմութիւն բարձրաստիճան պաշտօնատարը իրեն ներկայացող հայերու անհատական արժանապատուութիւնը վիրաւորէր։ Սակայն դժբաղդաբար նախատինքը կ'ուղղուի հայ ժողովուրդին։

Եւ այս դարուս, մանաւանդ հանրապետական երկրի մը մէջ, այս աստիճան ֆանաթիզմ, ճիշդը լսելով, երեւակայութեան սահմանէն դուրս է։

Հայերը այս հայրենիքին հաւատարիմ են և կը յարգեն անոր բոլոր մտաւորական և պետական ղեկավարները, առանց կրօնական խտրութեան և նկատումներու։ Քաղաքական ոչ մէկ հաշիւ կը հետապնդենք այս երկրին մէջ, որով ոչ մեր թիւը աւելի ցոյց տալու փափաք և պէտք ունինք և ոչ ալ կ'ուզենք բարձր դիրքեր և պաշտօններ գրաւել։ Պարզապէս կ'ուզենք օգտակար ըլլալ այս հայրենիքին, ի սպաս դնելով մեր կարողութիւնները անոր բարգաւաճումին եւ յառաջդիմութեան համար։ Կ'ուզենք տրամադրել մեր բազուկները, մեր միտքը և մեր լաւագոյն տրամադրութիւնները, առանց բեռ դառնալու պետական գանձին։

Եւ, երբ այս է մեր դիրքը և որոշ մեր նպատակը, ինչո՞ւ համար են մեր ժողովուրդի հասցէին ուղղուած նախատինքներն ու վիրաւորանքները։

ԵԹՈՎՊԻԱԿԱՆ ՆԱՄԱԿԱՆԻ

ԵԹՈՎՊԻՈՅ ՄԱՅՐԱՔԱՂԱՔԸ

Բարձրաւանդակի մը վրայ թառած, զառիթափի մը վրայ երկարած, ընդարձակ գիւղախումբ մըն է Ատիս-Ապապան որ թարգմանի Նոր Ծաղիկ։ Կուեհիներու հովանիներուն տակ ընդարձակ պարտէզի մը երեւոյթն ունի, շրջապատուած անտառներով։

Միակ պողոտայ մը երկու մասի կը բաժնէ զառիթափն ու քաղաքը։ Հոս ու հոն, քով քովի կամ առանձին պարտէզներու մէջ ցրուած են միայարկ բնակարաններ՝ բոյսերու ցողուններով շինուած և յարդէ գմբէթներով ծածկուած։ Եթովպիական բնակարաններ են ատոնք, շինուած առանց գամ մը գործածած ըլլալու, խեղճ ներքինով, որքան արգահատելի արտաքինով։ Պողոտային եզերքը միայն երկյարկ շէնքեր կը բարձրանան զինկոյով ծածկուած տանիքներով։ Ասոնք ճերմակներու բնակարաններ են։

Մշտնջենական գարուն մը կը տիրէ քաղաքին մէջ հոկտեմբերէն մինչև յունիս, մայրաքաղաքին ամառն է ասիկա։ Երեք ամիսներ տեղատարափ կ'անձրեւէ ովկիանոսի մուսոններուն ազդեցութեան տակ. տեղական ձմեռն է այս։

Պողոտայէն կ'անցնին քաղաքին բնակչութեան բոլոր ներկայացուցիչները։ Սպիտակամորթ յոյներ, հայեր, գերմանացիներ, իտալացիներ, ֆրանսացիներ, թխամորթ Եթովպիացիներ, ձիթագոյն խառնածիններ, նրբիրան եւ սեւամորթ կուրակներ, հաստաշուրթն խափշիկ սանգալաներ, դեղնորակ հնդիկներ կը կազմեն քոսմոբոլիդ հասարակութիւնը ափրիկեան քաղաքին նման Կ. Պոլսոյ, ուր կարելի է գտնել եւրոպական ժողովուրդներու նմոյշները, նման Սինկափուրի, ուր կ'ապրին քով քովի ասիական ժողովուրդներու տիպարները։

Պողոտայէն կ'անցնին արեւածագին բոկոտն ու գլխաբաց բնիկներ, կիսամերկ կուրակներ, հռոմէական պարեգօտի մը նման սպիտակ շամմայով մը փաթթուած, ձիաւորներ, որոնց հետեւէն կը հետեւին հրացանակիր ծառաներ։ Ամէնն ալ բոկոտն են անձրեւին տակ, գլխաբաց են կիզիչ արեւին տակ։ Եթէ պատահէր որ կօշիկ մը գնէր մէկը, շուտով հետեւորդ ծառային պիտի տար զայն՝ բոկոտն քալելու համար։ Եւրոպական տարազով թխամորթներ կը հաշուուին մէկ քանի տասնեակ, որոնք Եւրոպա ուսած պետական պաշտօնեաներ են։ Հազուադէպօրէն կարելի է տեսնել նաեւ գլխարկ կրողներ, թխամորթ աստիճանաւորներ։

Տեղացին բարեւելու շնորհալի ձեւ մը ունի, քանի մը անգամ գետին կը խոնարհի և կը չոքի եթէ համապատասխան ծանօթ մըն է, մինչև գետին կը ծռի՝ երբ իր տէրն է անցնողը, ջորիէն կամ ձիէն վար կ'իջնէ ծանօթին հետ խօսելու համար, եթէ գլխարկ ունի՝ գլխարկը կը հանէ, քանի մը անգամ կը խոնարհի և գլխարկը գլուխը կը դնէ՝ երբ ծանօթն անցած է։ Ու կը հարցնէ հանգիստ ծանօթին որպիսութիւնը, ընտանիքին ծառաներուն կենդանիներուն որպիսութիւնը։

Բնական այս կենցաղին մէջ հանգստութիւն մըն է սպիտակամորթին կեանքը։ Հոլանի հելլենուհիներ ու հայուհիներ եւրոպական վերջին նորոյթները կը ցուցադրեն կիսամերկ բնիկներու քով։ Ինքնաշարժը կը սուրայ դանդաղաշարժ ջորիին քովէն։ Շարժանկարը կը գործէ, երբ բնիկը բնակարանէն դուրս ելլելու իրաւունք չունի։ Պայծառ երկնքի մը տակ, որուն կամարին վրայ հաստատուած աստղերը այնքան ցած կ'երեւան, երբ քաղաքը մութի մէջ թաղուած է, սպիտակամորթ գիշերաշրջիկը հոս ու հոն կը դեգերի խաղավայրէ զբօսավայր։

Գոյներու այլազանութեամբ տարբերող անհատները կը մօտենան իրարու զանազան յատկանիշերով։ Ինքնաշարժին խորը ընկողմանող ճերմակը, ջորիին վրայ բազմող թուխը, բոկոտն սեւը կը մերձենան իրարու իրենց մեղկութեամբ։ Աշխատանք ու ճիգ հեռի են ամենէն։ Ամօթ է որ սպիտակ մը ծրար մը տանի. յոգնութիւն մըն է գործ մը անմիջապէս կատարելը։ Առտու և իրիկուն ամէն ազգի դպրոցականներ վարժարան կ'երթան ու կը վերադառնան թոյլ ընթացքով, կարծես բռնի ընկերացած թուխ ծառայի մը, որ կը կրէ դպրոցականին պայուսակը։ Որքա՜ն ուրախ պիտի ըլլային աշակերտները, եթէ աշակերտական պարտականութիւններնին ալ ծառաները կատարէին։ Ինչո՞ւ աշխատիլ, ինչո՞ւ յոգնիլ, երբ սպիտակամորթն ալ ազատ է թխամորթին կենցաղը վարելու։

Հանդիպակաց պարտէզին մէջ նուագող երջանիկ բնիկը, ինքնաշարժով սուրացող եւրոպ նորեկը ընկերային երկու կարգեր կը ներկայացնեն։ Պողոտային անկիւնը քնացող բնիկը, որուն շարունակ աչքերուն շուրջ կը թառին բազմաթիւ ճանճեր, և սուրանորդը, որ մերթ ընդ մերթ կը բարձրանայ մեքենային մէջ, ժամանակի և կեանքի երկու տարբեր ըմբռնումներ կը յայտնեն, մէկը կը պատկանի անցեալին, յուռութապէս մեռած, միւսը կը մտահոգէ ապագան՝ մշտանորոգ ու անվախճան։ Բնականօրէն դիտողին կը ներկայանայ այս հարցումը. «որո՞ւն է ապագան»։ Բնականօրէն դատողը պարտաւոր է վճռելու. «որո՞ւն է ապրելու իրաւունքը»։

Եթովպիոյ իմաստուն վեհապետը ըմբռներ է ժամանակին ոգին, երբ մայրաքաղաքը փոխադրեր է հոս, երբ երկաթուղիի գծի մը շինութեամբ զայն միացուցեր է ծովուն, հեռաւոր աշխարհի չորս ծայրերուն։ Յիսուն տարիներ առաջ աւան մըն էր Ապապան, քաղաք մըն է այսօր հարիւր հազար բնակչութեամբ։ Անցեալին մէջ Աքսում և Գոնդէա բռնի ուժով բնակելի դարձուցած են մայրաքաղաքնին, Ապապան ինքնին բազմամարդ դարձած է։

Սբէնսըրի դպրոցին համեմատ մայրաքաղաքը պետութեան ուղեղն է, անկէ կը մեկնին բոլոր ջիղերը — ճամբաները — դէպի մակերեւոյթ, դէպի սահմանները գործարանաւորութեան ամէն կողմ շարժում և կեանք սփռելու համար։ Այդ վայրը բնականօրէն առեւտրական ուղիներու հանգոյց ըլլալու է, որպէսզի աճէ։

Արուեստական մայրաքաղաք մը կ'անհետանայ պետութեան հետ եթէ առեւտրական հիմ չունի։ Նինուէ, Բաբելոն, Տիգրանակերտ, Քարագորում աւերակներ են վաղուց. Լոնտոն, Փարիզ, Քոբէնհակ, Բիւզանդիոն առեւտրական հանգոյցներու վրայ հաստատուած բնական մայրաքաղաքներ են։ Գերման աշխարհագէտը, Ռացել, կը կարծէր որ աշխարհագրական կեդրոն մը բնական մայրաքաղաք մըն է՝ պետութեան կեդրոնացման կեդրոնը։ Մատրիտ ակնառու օրինակ մըն է կեդրոնական կառավարութեան մը, հիմնուած անապատի մը մէջ, թերակղզիին մէջտեղը։ Փիլիպպոս Բ. վերջնականապէս հոն հաստատեց զայն՝ ներքին շարժումները զսպելու համար։ Նպատակը չիրագործուեցաւ աշխատանքը, մինչև այսօր կեդրոնախոյս շարժումներ պակաս չեն։ Մատրիտ ապրող մայրաքաղաք մը չէ։

Երբ 1790ին Մ. Նահանգներու Քոնկրէն որոշեց մայրաքաղաք մը հիմնել, 13 Նահանգներ կային Ատլանտեանի եզերքը։ Նոր պետութեան մայրաքաղաքն ըլլալու էր Ն. Եորք, կեդրոնը առեւտուրի եւ պետութեան։ Հարաւի ներկայացուցիչներ պիտի չուզէին աւելի հեռու տեղ մը երթալ գումարուիլ, ուստի Federal Cityն հաստատեցին Բոթոմաքի եզերքը։ Կարեւոր դեր ունեցող մայրաքաղաքներ արտակեդրոն են, հիմնուած ամենէն վտանգաւոր տեղերը, հոնկէ դիւրաւ հսկելու համար, ինչպէս անցեալին մէջ Բեդրոկրատ, Բիւզանդիոն, Թորինոյ։

Մոսկուա ռուս պետութեան կեդրոնն էր։ Մեծն Պետրոս հանճարեղ գաղափարը յղացաւ արտակեդրոն մայրաքաղաք մը ունենալու։ Կ'ուզէր պատուհան մը ունենալ ծովուն վրայ, լայն շրջանակ մը ալ Ռուսիոյ ճախճախուտներու մէջ Ֆինլանտայի ջուրերուն մօտ, հիմնեց Բեթերսպուրկը։ Այդ դարուն Շուէտացիք Պալթիկի տէրն էին։ Ռուսիա իր մեծութիւնը կը պարտի այդ հիմնարկութեան։ Պոլշեւիկները վերադարձան Մոսկուա, ներքին ուժեղ կառավարութիւն մը ունենալու համար, երբ արդէն Բեթերսպուրկը նախկին դերը չունէր։

Եւրոպայի մայրաքաղաքներէն 10ը ցամաքային են, 7ը ծովային, 3ը գրեթէ ծովային (Հռոմ, Աթէնք, Լա Հէյ)։ Միւս ցամաքներու մայրաքաղաքներուն համեմատութիւնը նոյն է։ Կը նշանակէ թէ բոլոր պետութիւնները կը ձգտին ծովու վրայ պատուհան մը ունենալ։ Լոնտոն, մայրաքաղաքն Անգլիոյ, դուրս է աշխարհագրական կեդրոնէն՝ որ Պիրմինկամ է և բնակչութեան կեդրոնէն, որ Մանչեսթըր է։

Մայրաքաղաքը պետութեան պահապանն է, կը պահէ ներքին յարակցութիւնը, կը պաշտպանէ սահմանները, որմէ կախուած ունի պետութեան ամբողջութիւնը։ Պարտուած պետութեան մը ներքին ըմբոստութիւնները պակաս չեն, ինչպէս Ֆրանսայի, Պրուսիոյ, Աւստրիոյ, Ռուսիոյ մէջ։ Անտիոք, Բաբելոն, Տիգրանակերտ, Սելեւկիա անհետացան, որովհետեւ սահմանները ապահով էին և խայտաբղէտ բնակչութիւնը յարակցութենէ զուրկ էր։

Մայրաքաղաքին ընտրութեան դերը կը տեսնուի մանաւանդ Թուրքիոյ պատմութեան մէջ։ Կայսրութեան կորիզը կը կազմուի Գոնիա։ Կ. Պոլսոյ տիրելու համար Թուրքը կը հաստատուի Պրուսա։ Սակայն արեւելեան յարձակում մը չի կրնար գրաւել Պոլիսը, որ նեղուցէն անդին է, որքան ատեն որ Թրակիան թշնամիին ձեռքն է։ Թուրքը կ'անցնի Ադրիանա-Պոլիս և հոն կը հաստատէ իր գահը, որովհետեւ Էտիրնէն բանալին է Պալքաններուն եւ Կ. Պոլսոյ։ Պալքանեան պատերազմէն ետք Ռուսն ու Անգլիացին պարպել տուին Էտիրնէն։ Քէմալ յաղթութենէն ետք պահանջեց նոյն քաղաքը։ Քէմալական կառավարութիւնը Սեբաստիայէն Էնկիւրի եկաւ, որովհետեւ Անատոլուի պաշտպանութեան լաւագոյն կեդրոնն էր։

Եթովպիան աւատապետական ժամանակներէ ի վեր հաստատուն մայրաքաղաք մը չունեցաւ։ Կեդրոնացեալ պետութիւն մը կազմելու ձգտումներէն ի վեր հետզհետէ ունեցած է Անքոպէր, Ընթօթօ եւ Ատիս, երկրին ամբողջապէս տիրելու ջանքէն զատ՝ շինութիւններու անհրաժեշտ նախնական նիւթը, փայտը գտնելու համար։ Փայտը փոխադրելու համար ճամբաներ չկային, ուստի մայրաքաղաքը փոխադրելու էր հոն՝ ուր փայտ կար, նախորդ մայրաքաղաքին անտառները քանդելէ յետոյ։ Ներկայ մայրաքաղաքը պիտի մնայ տեւականօրէն, որովհետեւ կապուած ծովուն, ըսկսած է խճուղիներով յարաբերիլ երկրին զանազան կեդրոններուն հետ եւ հայթայթել նախնական նիւթերը։ Կեդրոնը Եթովպիոյ առեւտուրին, յուսալի է որ դառնայ նաեւ լուսաւորութեան կեդրոնը, որուն համար աշխատանք ու ճիգ չի խնայուիր։

ԹՂԹԱԿԻՑ

Ատիս—Ապապա

ԱՓՐԻԿԵԱՆ ԿԱԽԱՐԴՈՒԹԻՒՆ

ԳՈՒՇԱԿՈՒՀԻԻ ՄԸ ԴԱՍՏԻԱՐԱԿՈՒԹԻՒՆԸ

Ամենէն հետաքրքրական անձը, որուն հանդիպած եմ Ափրիկէի մէջ, կին մըն է, որ կ'ապրի Հիւսիսային Զուլուլանտի մէջ իրեն ընկեր ունենալով երեք մէթր երկարութիւն ունեցող օձ մը։

Առաջին անգամ հանդիպեցայ Թիւատեքիիի, (այս էր կնոջ անունը), քանի մը տարիներ առաջ երբ Ենթաթի լեռներուն վրայ ծանօթութիւններ կը հաւաքէի տեղական կախարդութիւններու մասին։ Կամաց կամաց մեր յարաբերութիւնները յանգեցան հաստատ բարեկամութեան մը և ես սկսայ մասնաւոր յարգանք մը և հետաքրքրութիւն մը սնուցանել իմ մէջ իր արարողութեանց հանդէպ։

Զուլու կոչուած երկրին ամէն կողմերէն մարդիկ և կիներ շարունակ կը խուժեն Քրասով, ուր տեղաւորուած կ'ապրի այս կինը, առողջութիւն և խաղաղութիւն գտնելու համար։ Անբուժելի հիւանդներ, ապագայի մասին չափազանց հետաքրքիրներ, և վերջապէս հրատոյր սիրահարներ չեն վարանիր երկար եւ յոգնեցուցիչ ճամբորդութիւններ ընելու և այս մեծ գուշակուհիին խորհուրդ հարցնելու, վստահ ըլլալով որ նա կարող է ամոքել իրենց մարմինն ու հոգին։ Եւ բոլորն ալ բըժշկուած կը վերադառնան։

Խոշոր, պատկառելի, երեսին շուրջը կախուող մազերու անհամար հիւսկերով, իր նշանաւոր աչքերը անհետանալի աշխարհի մը վրայ սեւեռած՝ Թիւատեքիին կ'ոգեկոչէ Իւմքիլիլիւմ Քիլիլին, գերագոյն աստուածը և կ'իյնայ ուշաթափութեան մէջ (catalesie)։ Ու կ'սկսի խորհուրդ հարցնել փոքրիկ ընձառիծներու խումբին, որ միշտ սափորակի մը մէջ կը պահէ իր մօտ։ Եթէ ենթական կը գտնուի մղձաւանջի մը ազդեցութեան տակ, որ իրեն ենթադրել կուտայ մօտալուտ աղէտ մը, նա անոր կուտայ օգտակար խորհուրդներ, զայն ետ կը ղրկէ թեթեւցած և զուարթ, թերեւս անոր մազերուն մէջ զետեղելով մոգական փետուր մը, կամ անոր տալով եղջիւր մը, կամ բոյսի մը արմատը, որոնք արտասովոր զօրութիւն մը կրնան ունենալ գալիք վտանգներու դէմ պայքարելու համար։ Ուրիշներու ապագան կը կարդայ ոսկորներու կոյտի մը վրայէն, կամ անոնց ոխերիմ թշնամիները երեւան կը հանէ։

Աւելի լուրջ պարագաներուն, անիկա կոչ կ'ընէ ոգիի «երկու անգամ խեղճ մեր մարդուն», որուն մարմինը թաղուած է քանի մը տարիներ առաջ իր հիւղակին կեդրոնը։ Իսկ չափազանց ծանրակշիռ պարագաներուն կը հարցնէ օձին, որ իր հետ կ'ապրի։

Այս օձը, որ բոլոր դերերու գիտութիւնը ունի իր մէջ, հիւղակին մէկ անկիւնէն կը յառաջանայ, ուղիղ կը կանգնի կնոջ դիմաց, իր նայուածքը կը կեդրոնացնէ անոր վրայ, եւ այսպէսով անոր կը հաղորդէ ճշմարիտ ներշնչում մը, նպաստաւոր թելադրութիւնը։ Այնուհետեւ գուշակուհին կ'արտասանէ իր գուշակութիւնը կամ կ'սկսի դարմանել հիւանդ մը, երբեմն քանի մը րոպէի մէջ, իսկ երբեմն քանի մը օրէն կամ քանի մը շաբթէն։ Բայց երբ կը մեկնին, անոնք կատարելապէս վերագտած կ'ըլլան իրենց առողջութիւնը։ Այդ պահուն Թիւատեքիին, բարձրացնելով իր ձեռքերը դէպի երկինք, կը փառաբանէ Իւմքիլիլիւմ Քիլիլին, որ նոր դարմանում մը կատարած է։

Այն հրաշքները, որոնց ես ականատես եղայ, այնքա՞ն հրապուրած էին զիս որ ժամանակին մեծագոյն մասը կը զոհէի այս կախարդիչ հարցը լուծելու։ Սակայն, օձի մը հետ միասին ապրիլը և զայն հաւատարիմ շան մը պէս գործածելը առեղծուածներ էին ինծի համար որոնք երբեք չկրցայ լուծել։

Իմ բոլոր հարցումներուս Թիւատեքիին պարզապէս կը պատասխանէր, «Իւմքիլիլիւմ Քիլիլի», երկինքը ցուցնելով, կ'ըզգուշանար ուրիշ բացատրութիւն մը տալէ։ Բայց օր մը, զարմանքով նշմարեցի Քրասովի մէջ երիտասարդ կոյսի մը ներկայութիւնը և հար-

ցուցի զարմանքով՝ անոր թէ ի՞նչպէս ունէր զուշակուհիի մը յարդարանքը։ Պառաւախանը գիս սառնորէն իրական հետապնդման մը։ Այսուհանդերձ, հակառակ յաջորդ օրերու իմ բազմաթիւ հարցումներուս, ես երբեք կարող պէտի չըլլայի այս գետափ և խորհրդաւոր աղջկան իրական պատմութիւնը երեան հանել, եթէ բարի բախտ մը օգնած չըլլար ինծի։

Օր մը, պայուսեմաւ կը դիտէի կախարդ մը, որ կը պարէր անասուններով լեցուած ցանկապատի մը շուրջը՝ հիւանդութենէ վարակուած կենդանիները բժշկելու համար։ Ի հեճուկս իր յառաջացած տարիքին, այս կախարդը ուղիղ էր և արձանանման։ Բոբենիի մորթ մը կը ծածկէր իր գլուխը. օձի մորթէ գօտի մը և բազմաթիւ եղջիւրներ, որոնք կը պարունակէին զանազան դեղեր եւ փոշիներ, կը զարդարէին իր կուրծքը։

Գնահատեցի ծերուկը անմիջապէս, սակայն աւելի գնահատեցի երբ իմացայ որ իր աղջիկը Թամինին, Թիւատէքիլին առաջեալն էր։ Քիչ քիչ, քանի մը ընծաներով, և փաղաքշելով իր հայրական հպարտութիւնը, իրմէ կորզեցի մեծ գաղտնիքներ, որոնք միացած Թիւատէքիլիէն սորվածներուս, կարելի ըրին ինծի հասկնալու Թամինիի կեանքին մանրամասնութիւնները։

Քանի մը տարիներ առաջ, Թամինիի ծննդեան օրը, երկու անգամ խելացի ծեր մարդուն հոգիէն ներշնչուած Թիւատէքիլին գացած էր անոր մօր քով, որ ամենէն երիտասարդ և ամենէն գեղեցիկ կինն էր բոլոր կախարդ կիներուն մէջ։

Իր հասնելով վերջ զաւ լացը կիներուն, որոնք միշտ բարձրաձայն կուլան աղաբերքի մէջ գանուող մօր մը ըլնակարանին առջև, որպէսզի ոգիները չկարենան լսել անոր երկունքի ճիչերը։ Երբ երեխան ծնաւ բոլոր կիները հեռացան, Թիւատէքիլին առանձին մնաց մօր հետ։ Քիչ ետքը ան ալ դուրս ելաւ և նորածին աղջկան հօրը նուիրելով սեւամորթ թզուկ մը, լրջօրէն ըսաւ.— «Իմաքիւլիւմ Քիւլիւն այս քու աղջիկդ կը մկրտէ Թամինի։ Անիկա պիտի ըլլայ շատ մեծ գուշակուհի մը. խնամքով մեծցուր զայն, որպէսզի ժամանակ ես պիտի գամ զինք առնելու»։ Եւ ան մեկնեցաւ՝ իր եռեւէն յարգանքի եւ յնորհակալութեան երգեր լսելով։ Իսկ փոքրիկն Թամինին, իր հօր բազուկներուն մէջ, տրտասովոր դէպք, կը ժպտէր։

Աղջնակը մեծցաւ, բոլորովին առողջ, կենսալից, ուշիմ և անուշիկ, միշտ պաշտպանուած կարմիր և սև հուլիկներէ բաղկացած կախարդական վզնոցով մը, զոր Թիւատէքիլին իր վիզը անցուցած էր ծննդեան օրը։ Քրաալի բոլոր բնակիչները անոր հետ կը վարուէին իշխանուհիի մը նման։ Անոր կը հրամցնէին ամենէն գեղեցիկ և փափաքելի կտաւները, և ամենէն համադամ անկղինները։

Երբ ինը տարեկան եղաւ, իր հայրը սկսաւ երկարօրէն բացատրել իրեն սորվեցնել իր գիտութիւնը, իր հնօրեայ գաղտնիքները և խորունկ իմաստութիւնը։ Թամինին սակայն կ՚ըմբէր իր առեղծուածը շատ բարձր եղող այս գիտութիւնները և զանոնք կ՚ըմբռնէր շատ լաւ ու հասունցած ուշիմութեամբ մը։ Տասներկու տարեկանէն Թիւատէքիլին, ոգիի հրամանին վրայ, եկաւ զայն տանելու հրապարակաւ։ Քրաալի բնակիչները լալով, իրենց գլուխներէն մազի տրցակներ քաշելով, և իբր սուգի նշան իրենց երեսները դեղնագոյն հողով ծեփելով եկան ողջերթ մաղթելու անոր։ Անոնք զայն պիտի չտեսնէին այլևս մինչև այն օրը երբ նա պիտի ունենար օձ մը և պիտի կոչուէր մեծ գուշակուհի մը։

Թարգմ.

(Շար.) ՄԻՀՐԱՆ ՂԱԶԱՐԵԱՆ

ԸՆԹԵՐՑՈ՛Ղ,
ՎՃԱՐԵՑԻ՛Ր ԲԱԺՆԵԳԻՆԴ

ՍԻՆԷՄԱՅԻ ՆՇԱՆԱՒՈՐ ԱՍՏՂԵՐԷՆ

ԷԼԻՍԱ ԼԱՆՏԻ

1930ին, շարժանկարի այս անուանի արուեստագիտուհին, Հոլիվուտի մէջ կը մնար։ Անիկա պաշտօղն է բնութեան հրաշալիքներուն։ Գալիֆորնիոյ բնական գեղեցկութիւններուն, անտառներուն գիմաց կը մնայ ժամերո՜վ և կը սքանչանա՜յ անոնցմով։ Անիկա կը սիրէ լեռները ձիւնածածկ, բարձրահասա՜կ, երբեմն կապո՜յտ մշուշի քօղերով ծածկուած։ Կը սիրէ ովկիանո՜սը իր զարմանալի փրփրակուտակ ալիքներովն ու լոյնալոյն, անհունօրէն անսահման տարածութիւնովը տարօրէն կապուտագեղ։ Կը սիրէ գիտա՜լ բարձունքէ մը, անոր եզերքները՝ դալարուն ծառերով և ծաղիկներով հովասփռուած։ Անիկա առաւօտուն կանուխ, մասնաւոր փափաքը ունի, գիտելու խոր հիացումով մը, արշալո՜յսը կամ սկսանո՜կը արեգակին, որ վեր բարձրանայ վեհափառ քայլերով, կամարագեղ երկնքի լայն հորիզոնէն։

Էլիսա Լանտի

Կը սիրէ այդ բոլորը, որովհետև Էլիսա Լանտի ունի հոգի մը՝ որ միայն ճշմարիտ արուեստագէտներուն յատուկ է։

Էլիսա Լանտի, միւս կողմէ, չի նըմանիր այն բազմաթիւ արուեստագէտներուն և ուհիներուն, որոնք բնութիւն ըսելով կը հասկնան արուեստական անտառները, աւազանները, ծառերն ու ծաղիկները։

Էլիսա կը սիրէ մայր բնութիւնը, իր վայրի ու բնական ամբողջ ուժերով, գեղեցկութեամբ և ներդաշնակ համայնապատկերներովը։

Հետաքրքիր է, գիտնալ, այս կարողագոյն արուեստագէտին կեանքի քանի մը յատկանշական գծերը։

Լանտի ֆրանսացի չէ, բայց ֆրանսերէնը կը խօսի մեծ դիւրութեամբ ինչպէս անգլիերէնը, իտալերէնն ու գերմաներէնը։

Էլիսա Լանտի կատարեալ եւրոպուհի մըն է։ Ծնած է Վենետիկ, հայրենի՛քը արուեստերու, բանաստեղծութեան։

Կրթութիւնը առած է Գերմանիոյ, Անգլիոյ և Ֆրանսայի մէջ։ Դեռ փոքր, ճամբորդած է բոլոր եւրոպական երկիրները։ Անիկա երկա՜ր ժամանակ բնակեցաւ Գանատայի մէջ։ Իր մանկութենէն կը յիշէ ամենաքաղցր յիշատակները, որոնք անմոռանալի են իրեն համար։ Իր ծնողքին հանդէպ անսահման հիացում, սքանչացում մը ունի։ Որովհետև, անոնք է, որ առին Էլիսայի կեանքի ճաշակը և ճամբորդութեան քաղցր վայելքներն ու երբե՜մն ալ արկածնե՜րը։ Իր հայրը՝ Կոմս Լանտի, նըշանաւոր հին նաւապետ մըն էր, որ կը ճամբորդէր երկիրէ երկիր, ովկիանոսէ ովկիանոս։ Փնտռելու, գըտնելու համար Ալասքայի ոսկիները, հանքերը, անիկա նշանակելի աշխատանքներ է կատարած։

Պէտք պիտի ըլլար մեծածաւալ գիրք մը, պատմելու համար Էլիսա Լանտիի բոլոր չքեղ արկածներուն պատմութիւնները որոնք լեցուն են անոր յիշողութեանը մէջ, և սնուցած կուտան անոր երևակայութեանը։

Իր այդ հարուստ ապրումները, արպաւորութիւնները, ի վերջոյ պատճառ եղան, որ նա գրելու սկսի։ Անիկա արդէն կը գրէր մանկութենէն սկսեալ։ Տասը տարեկան էր Էլիսան, երբոր կը գրէր փոքրիկ նորավէպեր։ Տասնութ տարեկանին՝ ան կը հրատարակէր իր առաջին վէպը՝ Նեյսոն որուն մասին անգլիական գրական քննադատութիւնը գովեստով է խօսած ժամանակին։

Անիկա գրելու համար նոր վէպ մը, մասն բեմական կեանքէն ներս։ Բայց դեռ սկսնակ, անիկա դերասանուհիի այնպիսի ձիրքեր, կարողութիւն և տաղանդ մը ցոյց տուաւ, որ ա՛լ երբեք չուզեց լքել թատրոնը կամ շարժանկարը։ Անիկա առաջին անգամ խաղաց խիստ կարևոր դեր մը «Փոթորիկ»ին (La Tempête) մէջ։

1929ին խաղաց նաև կարեւոր խաղեր՝ Շուէտիոյ. Ֆրանսայի և Անգլիոյ մէջ. Ատոլֆ Մանժուին հետ։ Բայց բեմադրիչները չէին գաներ այն բուն արժանիքը Էլիսայի մօտ, որուն կ՚ուզէր, որ արժանաւոր համբաւաւոր արուեստագիտուհին։

Ի վերջոյ, Էլիսա Լանտի բաղդը կ՚ունենայ, օր մը, ծանօթանալու հայ աշխարհահռչակ բեմադիր Ռուբէն Մամուլեանի հետ։

Հայ մեծ արուեստագէտ Ռուբէն Մամուլեան, այն ատեն կը գտնուէր Լոնտոն։ Տեսաւ Էլիսայի խաղը, պայմանաւորուեցաւ իսկոյն անոր հետ և միասին գացին Ամերիկա, Նիւ Եօրք։ Հո՛ն է, որ անիկա, Լանտին՝ ունեցաւ առաջ և արձագանգող յաղթանակներ։ Ֆօքսի և Հոլիվուտի հետ պայմանաւոր ունեցաւ զանազան ընտիր շարժախաղերու համար։ Անիկա շատ կարճ ժամանակուան մը մէջ դարձաւ սինէմայի փառքերէն մին։ Ո՞վ չի ճանչնար այսօր Էլիսա Լանտին, իր ո՛րքան վարպետ խաղարկութեամբ՝ «Խաչի Նշանը»ին մէջ։

Էլիսա Լանտի, հրատարակուած ունի նաև երկրորդ վէպ մը՝ The Helmers որուն նիւթը՝ վերլուծումն է խոր, երիտասարդ կնոջ մը կեանքին, որ կը սիրէ բնութիւնը, մարդանքը և շարժումը։

Էլիսա Լանտի կը սիրէ շատ անգամ, նստած իր սիրուն ձիուն վրայ, որպէս ամազոնուհի՛ մը մա՛ն գալ դաշտերէ դաշտ, լեռներէ լեռ, ծովեզերքներէ ծովեզերք և անտառներէ անտառ։ Անիկա երբ նստի իր հրեղէն, արագավազ եւ խելացի երիվարին վրայ, դուք պիտի կարծէիք, որ դիցաբանութեան այն աստուածային դիցուհիներէն մէկն է, որ կ՚անցնի...

Խօսուն շարժանկարը գտնուելէն յետոյ, սինէմայի արուեստագիտուհիներէն շատերը, կը տեսնուի, որ գեղեցիկ են, կատարեա՜լ զարգացած և իրենց արուեստին խորքին ու ձևին գիտակից։ Անոնք միշտ հետաքրքիր են և կ՚աշխատին արուեստի նորանոր փորձառութիւններ, գիտելիքներ ձեռք ձըգել, սորվիլ և իմանալ։

Էլիսա Լանտի մէկն է այդ տիպի արուեստագիտուհիներէն։ Ա.

ՕԴԱՆԱՒՈՐԴՈՒԹԻՒՆ

ՎԱՂՈՒԱՆ ՊԱՏԵՐԱԶՄԸ

Երկու օդանաւ պիտի կրնայ փճացնել Լոնտոնը

Միջազգային բոլոր մրցակցութիւնները, փոխադարձ այցելութիւնները, զէնքերու կրճատման ծրագիրը և Ազգերու Դաշնակցութեան աշխատանքները մի միայն մէկ նպատակի կը ծառայեն.— արգիլել վաղուան սոսկալի պատերազմները՝ կազային և օդային։

Սակայն ինչ ալ ըլլան արդիւնքները այդ փորձերու, մինչև որ խաղաղութեան հեմերը քանդող անհրաժեշտութիւնները բոլորովին չդարմանուին, կարելի պիտի չըլլայ առաջքը առնել վաղուան սարսափին։

1914ը տարող այսօրուան սերունդը, գուցէ չի պիտի կրնայ համարձակիլ զէնք գրկելու և պատերազմի դաշտ իջնելու. սակայն վաղուան սերունդը...

Զինուորական կարեւոր մասնագէտ մը, վաղուան պատերազմի մասին հետեւեալ կարեւոր յայտնութիւնները կընէ.

Վաղուան պատերազմներուն միջոցին գլխաւոր նպատակը պիտի ըլլայ քիչ զինուորներով և մեքենական միջոցներով կարելի եղածին չափ շատ մարդ սպաննել և մեծ վնասներ պատճառել։

Այդպէս պատերազմներու մէջ ամենէն կարեւոր դերը պիտի խաղայ օդանաւը և կազը։ Իւրաքանչիւր պետութիւն պիտի աշխատի իր թշնամիին զէնքի պատրաստութեան յատկացուած գործարաններն ու գործատեղիները քանդելու, փճացնելու։

Եւ այս մի միայն օդանաւով կարելի պիտի ըլլայ։

Անգլիացի նշանաւոր ռազմագէտ հրամանատար Նիւէ կը յայտնէ որ 1000 ռումբով, Լոնտոնի մեծութեամբ քաղաք մը կարելի պիտի ըլլայ թունաւոր կազով խեղդել և մարդկային շունչ չի ձգել։ Շատ փոքր ծաւալ ունեցող այդ ռումբերէն օդանաւ մը կրնայ 600 հատ փոխադրել. որով երկու օդանաւ բաւական պիտի ըլլայ քանի մը միլիոն բնակչութիւն ունեցող խոշոր քաղաք մը փճացնելու։

Ուրիշ Ռուսացի մասնագէտ մը, հետեւեալ կերպով կը պատկերացնէ ապագայ օդային և կազային պատերազմը.

Պատերազմի յայտարարութեան առաջին վայրկեանին, թշնամի անդրութիւններ պիտի սկսին իրարու փոխադրական և արտադրական միջոցները քանդելու։ Այս նպատակաւ, երբ օդային տորմիղները իրարու հետ ճակատելով ուժականութեան կ՚սկսին, ուրիշ օդանաւեր, զազանի ուղղութիւններով պիտի յառաջանան թշնամի երկրի սահմաններէն ներս եւ հոն աւերներ պիտի գործեն։

Դիւրեկային խաւարը, բարձրութիւնը, այս օդանաւերու յաջողութիւնը կրնայ դիւրացնել, եթէ ցամաքի վրայ հաստատուած զօրաւոր լուսարձակներու ձեռքէն կարենան խուսափիլ։ Անոնց արձակած թունաւոր կազի ռումբերը մէկ կողմէ փախուստի պիտի մատնէ ժողովուրդը նախապէս պատրաստուած ստորերկրեայ թաքստոցները, միւս կողմէ ալ հրդեհի պիտի մատնէ ամբողջ քաղաքը։

Զէնք կարծեր որ ստորերկրեայ թաքստոցներու մէջ պահուողները կարենան ազատիլ։ Հեղձուցիչ կազերը պիտի թափանցեն անոնց թաքստոցներէն ներս եւ պիտի մահացնեն բոլորը։

Օդանաւային ներկայ յառաջդիմութիւնները, բաղդատելով ընդհ. պատերազմի միջոցին եղածներուն հետ, ռազմագէտներու այս տեսութիւնները կը հաստատեն։

ՄԻ ԲԱՑԱԼԻՐԷՔ ՁՐԻ ԹԵՐԹ ԿԱՐԴԱՑՈՂՆԵՐԸ

ԱՆԿԼՕ-ՊԱՂԵՍՏԻՆԵԱՆ ԴՐԱՄԱՏՈՒՆԸ ԿԸ ԳՈՑՈՒԻ

1927էն ի վեր Պէյրութի մէջ բացուած Անկլօ-Պաղեստինեան դրամատան մասնաճիւղը, նկատի ունենալով որ հովանաւորեալ երկիրներու եւ Պաղեստինի միջեւ առեւտրական զօրաւոր գործառնութիւն մը անկարելի դարձած է, որոշած է վերջ տալ իր գործառնութիւններուն։

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԴԻՄԱՍՏՈՒԵՐՆԵՐ

ՈՎ Է ՖՐԱՆՍԱՅԻ ԱՐԴԻ ՎԱՐՉԱՊԵՏԸ

Վարչապետ Տալատիէն, ծնած Քարփանթրայի մէջ 18 Յունիս 1884ին, Օրանժի երեսփոխան, ճանչէ եւ խօսէ լեզու սորուող պաղարիին հարաւայինն մըն է բայց ոչ կոպիտ մարդ մըն է, ոչ ալ կարծրասիրտ մէկը՝ ինչպէս ոմանք կը ջանան ներկայացնել զինք։

Ամէն մարդու տրուած չէ պրն. Կուսբոն Տումէրկի մեթոդը։ Եւ առանց ուղեւոր քայլն ճամբաներու մէջ գտնել՝ բաւականանալ ըսելով թէ Ֆրանսայի արդի վարչապետը անցած է այնպիսի դժուարութիւններէ, որոնք մեայլ պէտք դարձնէին իր նկարագրէն բնականօրէն աւելի զօրաւոր նկարագիրներ իսկ։

Խոնարհ ծագումէ — իր հայրը Քարփանթրայի մէջ հացագործ մըն էր — իր ուսումը առաւ Քոլէժը, եւ այնճամ յառաջ տարաւ զայն որ ակրէկասիոնին առաջին ելաւ եւ այդ առթիւ Իտալիա ճամբորդութիւն մը կատարեց։ Իր գործունէութիւնը ուղղեց դէպի պատմութեան ուսուցումը։ Եւ դասախօս ըլլալէ ետք, Կրընօպլի, Նիմի եւ Մարսիլիոյ մէջ, Փարիզ Լիսէ Քոնտորսէի պատմութեան դասախօս նշանակուած էր, երբ պատերազմը պայթեցաւ։

Տալատիէ յիսնապետ երեք անգամ պատերազմի յիշատակութեան արժանացած Պատուոյ Լէգէոնի շքանշանով վարձատրուած, սպայի աստիճան ունի՝ երբ պատերազմը վերջ կը գտնէ։ Բայց երկրին պատմութեան իր մասնակցութիւնը՝ սասցած է պայքարի ճամբով որ երթալով կը զարգանայ։

1919ի ժողովին մէջ, այնճամ ուրիշ կուսակցներու կարգին՝ ջանքեր կը թափէ, խաղաղ եւ մեծ հանրապետութիւն մը երազելով։ Անհատական երեսփոխան ընտրուած է, եւ սուտով խորհրդարանին մէջ՝ ուշադրութիւն գրաւած։ Կ՚ընկերանայ Էրիօի, եւ այս վերջինս Ռուսիա ճամբորդութիւն մը կը կատարէ։ Եւ կրնայի ցոյցնել թէ էտուար Տալատիէն է որ էտուար Էրիօի ներշնչած է ծխամորճի ճաշակը։ Բայց աւելի ուրիշ պատմութիւն է։

Փօլիքէի երիտասարդ երեսփոխանը 1924ին կ՚սկսի նախարարական փայլուն ասպարէզ մը։ Գաղթային նախարար Էրիօի դահլիճին մէջ կը գործէ թափով մը որ կը զարմացնէ զինք շրջապատողները։ 1925ին պատերազմական նախանձայար կ՚ըլլայ Փէնլըվէի երրորդ դահլիճին մէջ Ուսուցման Պրիանի ութերորդ դահլիճին մէջ եւ Էրիօի երկրորդ դահլիճին մէջ կրթական նախարարութիւնը կ՚ստանձնէ։

Ձախակողմեաններու խմբաւորումը կը կորսնցնեն, բայց ալիկոծութեան մէջ, արմատական-ընկերվարական կուսակցութիւնը նախագահութեան հրաժարեալ Մորիս Սարոյ կը փոխարինէ Տալատիէով։

1930ին, Շոթանի դահլիճին մէջ՝ հան րօքուած Շինութեանց նախարար։

Այդ դահլիճին կարճատեւ կեանքէն վերջ նախարարութիւններ կ՚ընձեռնեն Սթէկի, Էրիօի, եւ Պօնքուրի դահլիճներուն մէջ։ Անիկա վարչապետ է հիմա եւ պատերազմական նախարար, մղուած նաեւ հսկելու արտաքին հարցերու վրայ ուրիշ այնքան խնամք, համբերութիւն եւ մտածում կը պահանջեն։

Այս եղաւ ասպարէզը վարչապետին զոր ոմանք կը ջանան նսեմացնել փոփրսալով, փոխն ի փոխ, թէ չափազանց սկար է։

Իրականութեան մէջ Տալատիէ զարմացուց զանոնք որ կոպիտ ժեսթերու կը սպասէին իր կողմէն եւ իր չափազանց եռանդէն բխած ձախաւերութիւններ։

Օրանժի երեսփոխանը յայտնուեցաւ իբր ճարպիկ քաղաքական ռազմավար եւ առանց ալ ամուլ յարուցանելու իր ճամբան կը շարունակէ...։ Եւ ներքնապէս կը խնդայ թերեւս անոնց վրայ, որոնք իրենց փափաքները իրականութիւն կարծելով, ամէն առաւօտ իր դահլիճին մահը կը գուժեն։

185 ՔԻԼՕ ԾԱՆՐՈՒԹԻՒՆ ՎԵՐՑՆՈՂ ԱԽՈՅԵԱՆԸ

Եգիպտոսի ծանրութեան ախոյեան Ցեանուոր Մուխթար Հիւսէյն ճանի մը օրէ ի վեր կը գտնուէր Փարիզ։ Կիրակի օր, Բրնէլաէաքի մարզադաշտին վրայ տեղի ունեցող մարզական հանդէսին, Մուխթար Հիւսէյն 185 քիլօ ծանրութիւնը մէկ ձեռքով վերցուց, կոտրելով աշխարհի ծանրութեան ախոյեանութեան ռեքորը։

ՇՔԵՂ ՏՕՆԱԿԱՏԱՐՈՒԹԻՒՆ
ՄԱՅԻՍ 28-Ի
ԿՐԱՆ-ԹԷԱԹՐԻ ՄԷՋ
Կիրակի, Մայիս 28-ին, կէս օրէ առաջ ժամը 10ին
Պիտի նախագահէ՝ Պ. ԳԱՍՊԱՐ ԻՓԷԿԵԱՆ
Պիտի բանախօսէ՝ Պ. ՆԻԿՈԼ ԱՂԲԱԼԵԱՆ
ԳԵՂԱՐՈՒԵՍՏԱԿԱՆ ՃՈԽ ԲԱԺԻՆ

ՊԱՏՐԱՍՏՈՒԵՑԷՔ ՊԱՏՐԱՍՏՈՒԵՑԷՔ
ՄԱՅԻՍ 28-Ի ՄԵԾ ՊԱՐԱՀԱՆԴԷՍԻՆ
1933 Մայիս 27, Շաբաթ գիշեր
ժամը 10-ին «Ժողովրդային Տան» մէջ
Ճոխ պիւֆէ, ամբողջական ճազ, այլազան քօթիյոն

Յ. ԹՕՓՃԵԱՆ
ՊԷՅՐՈՒԹ, ՖՕՇ ՓՈՂՈՑ B. P. 715
Մեծաւոր Արեւելքի միակ ներկայացուցիչ սքօրի եւ մարմնամարզական առարկաներու Ֆրանսական մեծահամբաւ Վրոման Ֆապրիքային.
1.— Ֆութպոլի, թէնիսի, լողալու, պօքսի, պոյսքաութիզմի, կոփամարտի, ըմբշամարտի, հեծանիւի եւ այլ ամէն տեսակ սբօրի եւ դպրոցական ու զինուորական մարմնամարզի վերաբերեալ առարկաներու մեծաքանակ ու փոքրաքանակ վաճառում անմրցելի գիներով. ծապիկներ (մայօ), կօշիկներ, գուլպաներ եւայլն։
Մասնաւոր գիներ մեծաքանակ գնողներու եւ ապսպրանքներու համար։
2.— Կը յանձնարարենք մեր ամառնային մուշտակներ աղուէս, կուզ (martre-fouine) եւայլն ինչպէս նաեւ մեր Միքսթոլիվ (Mixtolive) արդուզարդի օճառը, ամենէն լաւը, ամենէն աժանը։ 3—12

ԻՎԱՆ ԹՈՒՐԿԷՆԵՖ

ՌՈՒՏԻՆ

Թարգմ. Վ. ԽԱԺԱԿ

— Այո... այո, կը ճանչնամ, ձեզի հաճելի արարած մը ... և պարտաւոր եմ ըսելու որ առկէ լաւագոյն ընթրութիւն մը չէիք կրնար ընել։ Հիանալի մարդ մըն է, պիտի գիտնայ յարգել ձեզ, կեանքը դեռ չէ ընկլուզած զինք.... պարզ է որ հոգին կը մնայ մաքուր... պիտի երջանկացնէ ձեզ...

— Որո՞ւ մասին կը խօսիք, Տմիտրի Նիքոլայիչ։

— Չէ՞ք հասկնար ուրեմն... Վոլինցեֆի մասին բնականաբար... լաւ ուրեմն, ճիշդ չէ՞ ըսածս։

Նաթալիա քիչ մը հեռացաւ Ռուտինէն, կարծես կը կորսնցնէր ինքզինքը։

— Ձեզ չսի՞րէր բնաւ։ Տեսնե՛նք։ Բնաւ աչքէն չթողուր ձեզ, կը հետևի ձեր իւրաքանչիւր շարժումին... և վերջապէս... կարելի՞ է ծածկել սէրը... Դուք անգամ որ և է հակում չունի՞ք իրեն հանդէպ... ձեր մօրն ալ հաճելի է ձեր ընտրութիւնը...

— Տմիտրի Նիքոլայի՛չ, միջամտեց Նաթալիա բոլորովին շփոթ, կը խոստովանիմ որ սակայն շատ կը նեղէ զիս... խօսիլ այս բաներու մասին... բայց կը վստահեցնեմ ձեզ որ կը սխալիք...

— Կը սխալի՞մ... ըսաւ Ռուտին... չեմ հաւատար... շատ չըներ որ կը ճանչնամ ձեզ... բայց արդէն հասկցած եմ, ինչ կը նշանակէ ուրեմն այն փոփոխութիւնը որ կը յայտնուի ձեր մէջ... դուք այլևս բնաւ այն աղջիկը չէք որուն հանդիպեցայ այսաեղ վեց շաբաթ առաջ, առաջին անգամ... Ո՛չ, Նաթալիա Ալէքսէյվնա, ձեր սիրտը հանդարտ չէ...

— Կրնայ ըլլալ, կմկմաց Նաթալիա դժուարութեամբ, բայց դարձեալ կը սխալիք։

— Ինչպէ՞ս, ըսաւ Ռուտին։

— Թողէ՛ք զիս... բան մըն ալ մի հարցնէք ինծի, ըսաւ երիտասարդ աղջիկը և արագօրէն ուղղուեցաւ դէպի տուն, սարսափած զգացումէն որ յանկարծ մէջէն կ՚ելլէր սրտին խորը։

Ռուտին հասաւ իրեն և կեցուց։

— Նաթալիա Ալէքսէյվնա գոչեց ան, այս խօսակցութիւնը չի կրնար վերջանալ այդպէս։ Շատ ծանրակշիռ է... նոյնիսկ ինծի համար... ինչպէ՞ս պիտի կրնամ հասկնալ ձեզ,

— Թողէք զիս, կրկնեց Նաթալի՛ա Ալէքսէյվնա, Աստուծո՛յ սիրոյն։

Ռուտինի դէմքը խորունկ յուզում մը կարտայայտէր։ Տժգունած էր։

— Դուք ամէն բան կը հասկնաք... պէտք է որ զիս ալ հասկնալ, յայտարարեց Նաթալիա։ Ձեռքը ազատեց և նորէն հեռացաւ արագօրէն։

— Բա՛ռ մը միայն, գոչեց Ռուտին անոր ետևէն։

Երիտասարդ աղջիկը կեցաւ բայց առանց ետև դառնալու։

— Կը հարցնէիք թէ ինչ կը նշանակէ երէկուան բաղդատութի՞ւնս... գիտցէք ուրեմն... բնաւ չեմ ուզեր խաբել ձեզ. կը խօսէի իմ մասիս, իմ անցեալէս... եւ ձեր մասին։

— Ինչպէ՞ս, իմ մասի՞ս։

— Այո, ձեր մասին... կը կրկնեմ որ բնաւ չեմ ուզեր խաբել ձեզ... գիտէք հիմա թէ ինչ զգացումի մասին կը խօսէի քիչ առաջ... Որոշուած պիտի չըլլայի մինչև այսօր։

Նաթալիա դէմքը ծածկեց ձեռքերուն մէջ եւ վազեց դէպի տուն։

Երիտասարդ աղջիկը այնքան այլայլուած էր որ չտեսաւ Վոլինցեֆը, որուն առջեւէն անցաւ։ Այս վերջինը մնաց անշարժ, ծառի մը կռթնած. քառորդ ժամ առաջ եկած էր Տարիա Միքայէլովնայենց տունը եւ սրահին մէջ գայն մինակը գտնելով, քանի մը խօսք էր փոխանակած, յետոյ մեկնած էր Նաթալիան փնտռելու։ Առաջնորդուած, սիրողներուն յատուկ նախազգացումէն, ուղղուեցաւ պարտէզ եւ Նաթալիան տեսաւ այն րոպէին իսկ, երբ անիկայ ուժգնօրէն կը քաշէր ձեռքը երիտասարդին սեղմումէն։ Կարծես ամէն բան կորսուեցաւ իր շուրջը։ Նայուածքով հետեւեցաւ Նաթալիայի եւ քայլ մը առաջացաւ, յետոյ քայլ մըն ալ, առանց գիտնալու թէ ուր, առանց գիտնալու թէ ինչու։ Ռուտին նշմարեց զինք։ Երկու աչքերը նայեցան իրարու եւ լուռ բարեւելէ ետք բաժնուեցան։

Վոլինցեֆ գնաց մինչև պարտէզին ծայրը։ Դառնութիւն եւ զզուանքի զգացումով մը կը լեցուէր։ Ծանրութիւն մը կը ճնշէր սիրտը, և նոյն ատեն, խուլ զայրոյթ մը կը բարձրանար իր մէջ։ Անձրեւը սկսաւ տեղալ և Ռուտին բարձրացաւ իր սենեակը։ Կորանցուցած էր իր սովորական հանդարտութիւնը։ Խառնակ մտածումներ կը պաշարէին զինք.. ո՞վ պիտի չյուզուէր վստահելի և յանկարծական բախումէ մը, երիտասարդ եւ մաքուր հոգիի մը հետ։

Սեղանին վրայ, ամէն բան գէշ գնաց։ Նաթալիան, խիստ տժգոյն, նեղուած՝ չէր համարձակէր բարձրացնել աչքերը։ Վոլինցեֆ, սովորականին պէս նստած անոր քով, կը ճգնէր խօսիլ։ Եւ պատահեցաւ, որ, այդ օր, Փիկասոֆն ալ գայ ընթրելու Տարիա Միքայէլովնայենց տունը։ Գրեթէ ինք մինակը եղաւ միշտ խօսողը։ Յանկարծ, սկսաւ փաստել որ մարդիկը, շուներուն պէս, կը բաժնուին երկու դասակարգի. կարճ թաթերով մարդիկ, երկար թաթերով մարդիկ։

Կարճ թաթերով մարդիկը այդպէս են ծնունդով կամ իրենց իսկ սխալով, հաստատեց Փիկասոֆ։ Դժբաղդ են. բընաւ չեն յաջողիր, վստահութիւն չունին իրենք իրենց իսկ վրայ։ Ընդհակառակը, երկար եւ գեղեցիկ ոտքերով մարդիկ կը երջանիկներն են։

(31) (Շար.)

ՀԵՌԱԳԻՐՆԵՐ

Պ. Տալատիէի կառավարութեան ընդհ. քաղաքականութիւնը

Ֆրանս. Խորհրդարանին առջեւ

Փարիզ 21 մայիս.— Ֆրանս. խորհրդարանին մէջ ընդհ. քաղաքականութեան հարցապնդումներուն վիճաբանութեան միջոցին պ. Նօկարօ շնորհաւորեց կառավարութիւնը, ոսկի չափանիշին հաւատարիմ մնացած ըլլալուն համար։ Կեդրոնէն մինչեւ ծայր. ձախակողմեաններու ծափահարութեանց մէջ ան յայտարարեց թէ դժուար է հաւատք ունենալ ընկերվարական կառավարութեանց քաղաքականութեան վրայ։

Ժընեւի խորհրդաժողովը ապարդիւն թէ ըլլայ կասկածելով, մեծ չորրեք հարցում խաղաղութեան դատին (ծափահարութիւն աջակողմը եւ կեդրոնը)։ Սակայն, չէզոքացումի քաղաքականութիւն մը վնասակար պիտի ըլլար։ Ատենախօսը սա հարցը դրաւ թէ խաղաղութեան միջոցին կարելի՞ է դրացիներէն մէկուն պատկանող հողամաս մը պահանջել եւ կարելի՞ է ընդունիլ այսպիսի նըպատակներ հետապնդող պետութեան մը սպառազինումը։ Զինաթափութիւնը կարելի է միայն այն պարագային եթէ միջազգ. ոստիկանութիւն մը կը հսկէ ապահովութեան վրայ։

Նախկին նախարար պ. Ֆլանտէն, Լոնտոնի խորհրդաժողովի մասին խօսելով փափաք յայտնեց որ նախարարներու բացատրութիւնները կարելիութիւն տան իր բարեկամներուն կառավարութեան կողքին կենալու։ Ան յայտարարեց նաեւ թէ պ. Էրիօ Վաշինկթըն երթալով, գերազանց ծառայութիւն մը մատոյց երկրին։ Ատենախօսը այս կարծիքը յայտնեց թէ պարտքերու վերաբերեալ բանակցութիւնները եւ ոսկի չափանիշի վերահաստատումը պէտք է տեղի ունենան որեւէ միջազգ. տնտես. խորհրդաժողովէն առաջ։ Ան հարցուց նաեւ ճշդութիւնը այն լուրին թէ պ. Տալատիէ Լոնտոն չպիտի մեկնի։ Ցաւ յայտնելով գիներու բարձրացման համար երեք հասարակապետութեանց անմիաբանութեան ան քննադատեց չափազանց թղթադրամ հրապարակ հանելու (inflation'ի քաղաքականութիւնը։ Վերջապէս ան համաձայն արտայայտուեցաւ մաքսային սակերու քաղաքականութեան կայունացումին, քաղաքականութիւն մը որ պէտք է վտանգուի մաքսային մեղմացումով։

Պատերազմ. պարտքերը

ԻՏԱԼԻԱ ՉԻ ԿՐՆԱՐ ՎՃԱՐԵԼ

Հռոմ 21 մայիս.— Խորհրդարանի դիւանին առջեւ դրուած Ելմտ. յանձնախումբի տեղեկագիրը մասնաւոր տեղ մը կը յատկացնէ ամերիկ. պարտքերուն։ Ցիշեալ տեղեկագիրը նկատել կու տայ թէ Մ. Նահանգներու կողմէ պահանջուած պատերազմական պարտքերը շատ ծանր կերպով կը վատթարացնեն միջազգ. տնտես. կացութիւնը եւ Իտալիան իր պատերազմ. պարտքերը վճարելու անկարելիութեան մէջ կը գտնուի։ Տեղեկագիրը կը վերջանայ Թորինօի մէջ պ. Մուսոլինիի արտասանած այն կոչով թէ Մ. Նահանգները ջնջելու են պարտքերը։

Պ. Տալատիէի ճառը եւ պ. Ռուզվէլթի գնահատանքը

Վաշինկթըն 21 մայիս.— Ֆրանս. ծերակոյտին մէջ, Ֆրանս. բանակի մասին Պ. Տալատիէի արտասանած ճառին հետեւանքով թէպէտ ատեն մը մտահոգութիւն եւ յուսալքութիւն տիրեց Վաշինկթընի մէջ, սակայն Նախագահ Ռուզվէլթի ճառը փարատեց այդ զգացումները։ Արդարեւ, Մ. Նահանգներու Նախագահը իր ճառին մէջ բացատրեց թէ մինչեւ որ դրական արդիւնքի մը չյանգի զինաթափութեան խորհրդաժողովը, շահագրգռող երկիրներու համար շատ ալ բընականոն է միակողմանի զինաթափութիւնը կանխահաս նկատելը։ Նախագահը դիտել տուաւ թէ, ներկայ պարագաներու մէջ Ֆրանսայի ընթացքը տրամաբանական կը թուի իրեն։

Պ. Ռուզվէլթ աւելցուց թէ Ժընեւի որոշումները չեն կրնար այնպէս մեկնաբանուիլ թէ Միացեալ Նահանգները նոր զինակցութեանց ցանցի մը մէջ պիտի կրնան մտնել։

Կացութեան լուսաբանութիւնը

Լոնտոն 21 մայիս.— Պերլինի մէջ պ. Հիթլերի արտասանած ճառին պ. Նէօրաթի կողմէ Ժըն. եւի մէջ բերուած հաւաստիացումը անգլ. հանր. կարծիքին կողմէ կը մեկնուի իբրեւ Ռայխի կողմէ պատերազմէն վերջ համերաշխ աշխատութեամբ ձեռք ձգուած բոլոր համաձայնութիւնները պաշտպանող խաղաղասէր քաղաքականութենէն հրաժարելու որոշում մը։ Անգլ. շրջանակները կը համարեն թէ ներկայիս հաւաքբերութիւնը Պերլինէն փոխադրուած է Փարիզ եւ Վաշինկթըն։ Համոզուած է թէ Ֆրանսա չի կրնար իր զօրութեան շնորհած ապահովութիւնը փոխանակել պարզ բերանացի երաշխիքներով ու, հետեւաբար, կ'սպասուի գիտնալ թէ Պ. Ռուզվէլթ ինչպէս պիտի ընդլայնէ ու պարզէ զինուորական յարձակումին առաջքը առնելու խնդիրը որ յիշուած է իր կոչին մէջ։ Հանրային կարծիքը շատ գոհ է Ֆրանս. պատուիրակութեան կողմէ պ. Մաքտոնըլտի բերնով պ. Նատօլնիի յայտարարութեան ցոյց տրուած ընդունելութենէն։

Լոնտոնի Ֆրանս. նոր դեսպանը

Լոնտոն 20 մայիս.— Լոնտոնի Ֆրանս. նոր դեսպանը պ. Գորպէն երէկ քաղաք ժամանեց։ Անգլ. մամուլը մեծ համակրանքով կ'արտայայտուի իր մասին։

Ֆրանքեւսովիէթական ոչ-յարձակողական դաշինքը

Մոսկուա 21 մայիս.— Պ. Լիթվինոֆ հեռագրելով Պ. Փօլ Պոնքուրին, սովիէթական կառավարութեան անունով գոհունակութիւն կը յայտնէ Ֆրանս. խորհրդարանին մէջ Ֆրանքսովիէթական ոչ-յարձակողական դաշնագրի միաձայնութեամբ վաւերացումին առթիւ։

«Ֆրանքսովիէթական մերձեցման ի նպաստ Ֆրանսայի ներկայացուցիչներուն ցոյց նկատելիօրէն պիտի աւելցնէ դաշնագրին ուժէքը։ Պէտք է ամբողջ աշխարհ գիտնայ թէ այդ դաշինքը կարեւոր ազդակ մըն է ոչ միայն երկու երկիրներու յարաբերութեանց այլ նաեւ ընդհ. խաղաղութեան պահպանութեան ու հաստատումին։

Գերմանիա եւ գաղթավայրերը

Պերլին 21 մայիս.— Գերմ. գաղթավայրերու Նախկին նախարար պ. Շնէ երկրագործական ցուցահանդէսին մէջ յայտարարեց թէ Գերմանիոյ համար անհրաժեշտութիւն մըն է գաղթավայրեր ունենալ, քանի որ Ռայխը, իր ազգային տնտեսութեան արտադրութիւնը լրացնելու համար պէտք ունի արեւադարձային նախանիւթերու։

Սինէմա Ամպիրի մէջ

24 Մայիսէն սկսեալ կը ներկայացուի ոստիկանական կեանքէ առնուած ամենազգայացունց Ֆիլմը

Coup de Feu A l'Aube

ՀՐԱՑԱՆԻ ՀԱՐՈՒԱԾ ՄԸ ԱՐԵՒԱԾԱԳԻՆ

Այս Ֆիլմին մէջ պիտի տեսնէք աւազակներու անմարդկային եւ նորային արարքները։ Ոստիկաններու հնարամտութիւնները ու քաջագործութիւնները եւ բախումները երկուստեք։

Այս Ֆիլմին հետ պիտի ներկայացուի նաեւ մարօնիներու եկեղեցական, կրօնական հետաքրքրական ծէսերն ու արարողութիւնները, մասնակցութեամբ բարձրաստիճան զինուորականներու եւ կառավարական բարձր պաշտօնեաներու։

ՏԵՂԱԿԱՆ ԼՈՒՐԵՐ

ՄԱՄԸԼԹԷՅՆԻ ՕՐՈՒԱՆ

ՀԱՍՈՅԹԸ ՄՕՏ 800 ՈՍԿԻ

Մամըլթէյնի Ազգ. Բուժարանի Վարչութեան կողմէ կը հաղորդուի հետեւեալը.—

Մամըլթէյնի Ազգային Բուժարանի Խնամակալ Վարչութիւնս կ'ուզայ հրապարակաւ յայտնելու յարգոյ հասարակութեան թէ՝ «Բարեկենդանի Օր»ը որ բոլախտանցի օր նշանակուած էր Վեհ. Տ.Տ. Սահակ Բ. Ս. Կաթողիկոս Մեծին Հայոց Մեծ ի Տանն Կիլիկիոյ Հայրապետի կոնդակով, հանգանակութեան արդիւնքը եղած է 788.04 Սուրիական ոսկի միմիայն Պէյրութ քաղաքի մէջ։

Այս առթիւ մասնաւորապէս շնորհակալութիւն կը յայտնուի յարգելի հայ ժողովուրդին եւ օտար բարեսէրներուն, որոնք իրենց սիրայօժար մասնակցութիւնը բերին առատաձեռն նուէրներով եւ անգամ մըն ալ ցոյց տուին զոհաբերութեան բարձր ոգին հակառակ տիրող տնտեսական տագնապին։

Նաեւ մասնաւոր շնորհակալութիւն բոլոր Տանձնախումբերուն, որոնք ամէն ճիգ թափեցին լաւագոյնս կատարելու անձնուիրաբար ստանձնուած պարտականութիւնը։

ԵՐԻՏ. ՄԻՈՒԹԵԱՆ ՀԱՆԴԷՍԸ

Շաբաթ գիշեր, 20 Մայիս, Հայ Աւետարանականներու ժողովարանին մէջ հովանաւորութեամբ Կիլիկիոյ Կաթողիկոսութեան եւ կազմակերպութեամբ Պէյրութի Հ. Ե. Ընկերակցութեան, տեղի ունեցաւ գեղարուեստական հանդէս մը, ղեկավարութեամբ երաժիշտ Պ. Հ. Պէրպէրեանի։

Երգուեցան հայ եւ օտար հեղինակներէ զանազան կտորներ դաշնակով, ջութակով եւ երգչախումբին կողմէ։

Ցուցիչ եւ յաջող էին Տիկ. Ս. Պէրպէրեանի երգած երգերէն «Զմեռն Անցաւ» (Ա. Մանուկեան), «Սարերի Աղջիկ», «Կ'անձրեւէ Տղաս» (Հ. Պէրպէրեան)։ Կ. Վարդապետի «Շողիկ» պարերգը նուագեց ջութակի վրայ Հ. Պէրպէրեան, բուռն ծափերու եւ կրկնութեան արժանանալով։

Օ. Ն. Տամաեան իր կարգին դաշնակի վրայ շնորհալիօրէն նուագեց երկու կտորներ Շոփէնէն եւ Ալպանիզէն։

ՀԱՅԵՐ ԵՒ ԱՐԱԲՆԵՐ ԻՐԱՐ ՀԵՏ ԿԸ ԿՌՈՒԻՆ

«Էլ Ահրար»ի լրատուն հետեւեալը կը գրէ.—

Մասամ Պլանշի սրահին մէջ կը գտնուին հայ եւ արաբ երգչուհիներ։ Ցաւ նախորդներն ալ միշտ հաւասարապէս հայերէ եւ արաբներէ կը բաղկանան։ Առջի օր, վէճ մը կը ծագի կարգ մը գինով հայերու եւ արաբներու միջեւ։ Հայեր կըսեն որ հայ երգչուհիները աւելի լաւ են, իսկ արաբներ կը պնդեն որ արաբ երգչուհիները լաւ են։

Հայեր սակայն ուժով յարձակման սկսան։ Շիշեր, գաւաթներ, եւ պնակներ զէնքի տեղ գործածուեցան։ Միխայէլ Սրբեան, Ապտալլա Քիւրտի, Տէրվիշ Քրքեյեան, Խալիլ Նաւրեսեան, Ապտիւլ Րահման էլ Գասր վիրաւորուեցան։

Ոստիկանութիւնը վրայ հասնելով ձերբակալեց կռուարարները։

ԲԱՐՁՐ ԳՈՄԻՍԵՐԻ

ԱՌՈՂՋԱԿԱՆ ՎԻՃԱԿԸ

Երկար հանգիստ կը թելադրեն իր բժիշկները

Պաշտօնական հաղորդագրութենէ կը հասկցուի որ Բարձր Գոմիսէրը հազիւ յառաջիկայ ամսուան կէսին կրնայ ձգել անկողինը։ Բժիշկները սակայն, կարգիլեն Ն. Վսեմութեան ամէն աշխատանք երկար ժամանակի մը համար, եւ կը թելադրեն որ հանգիստ ընէ։

Հետեւաբար, եթէ Պ. Բօնսօ հետեւի բժիշկներու թելադրութեանց, յառաջիկայ ամսուան ընթացքին պէտք է մեկնի Ֆրանսա։ Ըստ եղած տարածայնութեանց Բարձր Գոմիսէրը այս պատճառաւ պիտի ներկայացնէ իր հրաժարականը Ֆրանս. կառավարութեան։ Եթէ ճիշդ է այս լուրը, անկասկած պիտի ընդունուի հրաժարականը։ Նոյն իսկ տարածայնութիւններ կան, որոնց համաձայն արդէն Պրն. Բօնսօ ղրկած է իր հրաժարականը։

Միւս կողմէ, Լիբանանի պատուիրակ Պ. Օպուառ եւս դեռ անկողին կը մնայ։ Կը յիշենք առնուազ ընթերցողները Պ. Օպուառի ենթարկուած արկածը, մօտ ամիս մը առաջ, որու հետեւանքով ոտքին ոսկորը կոտրած էր։ Բժիշկներ կը թելադրեն երկարատեւ հանգիստ, հետեւաբար կը կարծուի որ Պր. Օպուառ եւս մեկնի Ֆրանսա։

Ամրան արձակուրդի հետեւանքով Ֆրանսա կը մեկնին նաեւ Բարձր Գոմիսէրութեան կարգ մը բարձրաստիճան պաշտօնեաները։

Կը հասկցուի ուրեմն որ Սուրիոյ եւ Լիբանանի մէջ քաղաքական ո եւ է փոփոխութիւն տեղի պիտի չունենայ մինչեւ աշուն։

ՖՐԷՐՆԵՐՈՒ ԴՊՐՈՑՆԵՐՈՒՆ ՄԱՐԶԱԿԱՆ ՀԱՆԴԷՍՆԵՐԸ

Ֆրէրներու Սաքրէ Քէօռ եւ Տը լա Սալ քոլէժները եւ Քրիստոնէական դպրոցները, ինչպէս ամէն տարի, մարզական մեծ հանդէս մը պիտի սարքեն քոլէժ Տը լա Սալի մարզադաշտին մէջ Մայիս 28 կիրակի օր, ժամը 16ին։ Ցիշեալ մարզական սերուն ցոյցին պիտի նախագահէ Ֆրանսական դեսպան եւ Ֆրանսական ներկայացուցչութեան Սուրիոյ եւ Լիբանանի Բարձր Գոմիսէր Պ. Հանրի Բօնսօ։ Զինուոր իր մասնակցութիւնը պիտի բերէ զինուորական նուագախումբը։

Այս առթիւ յիշենք թէ միայն Ֆրէրներու դպրոցները յաջողեցան այսքան տպաւորիչ մարզահանդէսներ կազմակերպել թէ մասնակցողներու թիւին կարեւորութեան եւ թէ յայտագրի զանազանութեան եւ ճաշակաւորութեան տեսակէտէն։

ԱՌԵՒՏՐ. ՍԵՆԵԱԿԻ ՀԱՄԱԳՈՒՄԱՐԸ

Առջի օր, Պէյրութի առեւտրական սենեակին մէջ տեղի ունեցաւ հովանաւորեալ երկիրներու Առեւտրական Սենեակներու ներկայացուցիչներուն համագումարը, նախագահութեամբ Օմար պէյ Տաուքի։

Ժողովը վաւերացնելէ վերջ նախկին համագումարի արձանագրութիւնները, սկսաւ ուսումնասիրել երկրի ներկայ տնտեսական կացութիւնը։ Հասկցուեցաւ որ Բարձր Գոմիսէրութիւնը ցարդ չէ որոշած իր ընելիքը, գոհացնելու համար վաճառականները։ Եւ ի վերջոյ որոշեցին միաձայն Պէյրութի վաճառականներու Միութեան կողմէ ընտրուած մասնաւոր յանձնախումբին հետ, հետապնդելու համար, Բարձր Գոմիսէրութեան ներկայացուած տեղեկագրին գործադրութիւնը։

ՀԱՆՐԱՅԻՆ ԱՌՈՂՋԱՊԱՀՈՒԹԻՒՆԸ

Պէյրութի կառավարիչ եւ Քաղաքապետութեան նախագահ Պ. Թագլա հետեւեալ որոշումագիրը հրատարակելով, մասնաւոր թելադրութիւններ կ'ընէ փոխանցիկ հիւանդութեանց դէմ պայքարելու համար։

Յօդ.— Ինչպէս պանդոկ, սրճարան, ճաշարան, բաղնիք եւլն., հանրութեան սենեակ եւ ըմպելիներ հայթայթող հաստատութեանց տէրերը կամ տնօրէնները կը հրաւիրուին հետեւեալ կերպով եւ ամէն անգամ հականեխել իրենց յաճախորդներուն գործածած իրեղէնները։

ա.) Գործածուած գդալները հինգ վայրկեան թրջել 1 առ 50 համեմատութեամբ պարզ ջուրով խառնուած ժավէլի ջուրին բաղադրութեան մէջ։

բ.) Ետքը զանոնք լուալ մաքուր ջուրով ու չորցնել։

Յօդ.— Սափրիչները, մասսէօզները ու մանիքիւռները եւ բոլոր նմանօրինակ արհեստաւորները պարտաւոր են, գործածելէ յետոյ ամէն անգամ եւ հետեւեալ կերպով հականեխել իրենց գործիքները։

ա.) Այդ գործիքները 5 վայրկեան ձգել 1000 կրամ ալքոլէ, 1 կրամ սնդիկի կապտցուածին (oxicyanure de mercure)է կամ 20 կրամ յեղուկ մրջնաթթու (formol)է կազմուած բաղադրութեան մէջ։

բ.) Ետքը զանոնք մաքուր ջուրով լուալ ու չորցնել։

Յօդ 3.— Ցիշեալ տրամադրութիւնները պարունակող որոշմնագրին Ֆրանսերէն եւ արաբերէն լեզուներով տպուած 1 օրինակը պիտի դրուի ամէն մէկ հաստատութեան մէջ, յաճախորդներուն կողմէ դիւրաւ կարդացուելիք տեղ մը։

Քաղաքապետութիւնը ինքը պիտի տպագրել ու 25 Ս. դահեկանի փոխարէն գրուել տայ այդ որոշմնագրի օրինակները։

Յօդ. 4.— Այս որոշմնագրի տրամադրութեանց հակառակ գործողները պիտի պատժուին 1929 Յունիս 12ի օրէնքին համեմատ։

Յօդ. 5.— Ներկայ որոշումը գործադրութեան մէջ պիտի մտնէ 1933 Յուլիս 1ին եւ պիտի հրապարակուի ու յայտարարուի հարկ եղած տեղերը։

Պ. ՐԸՔԼԻՒԻ ՎԵՐԱԴԱՐՁԸ

Եմտական Խորհրդական Պ. Րըքլիւ վերադարձաւ Երուսաղէմէն, ուր երեք օր մնալով, խորհրդակցած էր անգլիական իշխանութեանց հետ, Լիբանան–Սուրիական մաքսային սակերը նոյնացնելու համար։

Կ'ըսուի թէ վաղը, չորեքշաբթի օր, հովանաւորեալ երկիրներու ներկայացուցիչներուն մասնակցութեամբ ժողով մը պիտի գումարուի Մեծ Սերայի մէջ։

ՕՁ ԿԸ ԽԱՅԹԷ

Ծիւնիի մօտ Ղասիր գիւղին մէջ, երիտասարդ աղջիկ մը, գիւղի ջրհորէն ջուր քաշելու ատեն, քարերու մէջէն օձ մը կը բարձրանայ դէպի սրունքները եւ կը խայթէ խեղճ աղջիկը։

Աղեկտուր ճիչեր կարձակէ աղջիկը եւ գիւղացիներ փութալով կը տեսնեն որ կիսամեռ վիճակի մէջ ինկած է ան։

ԲՈՐԵՆԻՆԵՐՈՒ ԱՐՇԱՒԸ

ԳԻՒՂԻ ՄԸ ՎՐԱՅ

ԵՐԵՔ ԱՒԱՆԱԿՆԵՐ ԿԸ ԲԶՔՏՈՒԻՆ

Լիբանանի Ծըտէյտէ Մէրճէուն գիւղին վրայ բորենիներու խումբ մը յարձակում գործած է գիշերը։ Երեք աւանակներ, որոնք ախոռի մը մէջ կը գտնուէին, առաջին զոհերը կը դառնան կատղած անասուններու։ Վերջը, բորենիները կը մօտենան այծերու փարախի մը եւ կուզեն նեւս խումբեր բզքտելու համար այծերը։ Սակայն գիւղացիներ մինչ այդ լուր կ'ունենան եւ կ'սկսի կատաղի պատերազմ մը կենդանիներու եւ մարդոց միջեւ։

Բորենիներէն երկուքը կը սպաննուին եւ մնացածներն ալ կը փախչին։

Տեղական թերթեր այս լուրը հաղորդելէ վերջ, կը յարձակին գիւղի քաղաքապետութեան վրայ որ գիշերները մութին մէջ կը պահէ գիւղը։

ԿԻՆ ՄԸ ԿԸ ԾՆԻ ՃԻՒՂ ՄԸ

ԵՐԿՈՒ ԳԼՈՒԽ, ԵՐԵՔ ՁԵՌՔ ԵՒ ՄԷԿ ԱՉՔ

Հաթիճէ Սէստէ անուն կին մը, Զահլէ Մաալաքայի մէջ, աշխարհ բերաւ զարմանալի զաւակ մը, որ երկու գլուխ ունի եւ երեք ձեռք։ Իւրաքանչիւր ձեռք ունի երկու դաստակ եւ 10 մատներ։ Կուրծքը մեծ մարդոց կուրծքին պէս լայն է։ Մէկ աչք ունի միայն ճակտին վրայ։ Երկայն եւ խիտ մազեր։

Այս տարօրինակ ծնունդը հազիւ քանի մը վայրկեան ապրած է։ Մայրը իր ծընունդը տեսնելուն պէս կ'սկսի լալու եւ վիվլուքի։ Սակայն երբ դայեակը կը հաղորդէ անոր մահուան լուրը, խեղճ կինը ընդարձակ ոււնչ մը կառնէ եւ կ'ուրախանայ։

ԴԱՍԱԽՕՍՈՒԹԻՒՆ

Լիբանանեան Երկսեռ Ուսուցչ. Միութեան Պ. տարուան Զ. հերթական դասախօսութիւնը տեղի պիտի ունենայ 24 Մայիս 1933, Չորեքշաբթի գիշեր ժամը 8.30ին Ս. Նշան վարժարանի մանկապարտէզի սրահին մէջ։

Նիւթ դասախօսէ Պ. ԳԱՍՊԱՐ ԻՓԵԿԵԱՆ

Նիւթ՝ ԿԵԱՆՔ ԵՒ ԴՊՐՈՑ

Կը հրաւիրուին երկսեռ անդամ եւ ոչ անդամ ուսուցիչներ եւ համակիրներ։

ՎԱՐՉՈՒԹԻՒՆ

ՍԱԿԱՐԱՆ ՊԷՅՐՈՒԹԻ

23 ՄԱՅԻՍ 1933

		Ս. Դ.
Եգիպտ.	թղթադրմ.	440
Անգլիկն.	»	429
Տօլար	»	109
Թրքական	»	59.50
Պանք Օթոման		140
Իտալական Լիր 100		665
Յունական Տրախմի 100		70
Անգլկ. ոսկի		623
Ֆրանս. »		493
Օսման. »		554
Արծաթ մէճիտ		21
Դրէտի Ֆոնս. Ա. Ֆf.		609
» » Բ. »		321
» » Գ. »		312

Սէֆէրեան եղբարք Րիւ Ֆօշ

Թէլէֆօն՝ 5-19

րեւ այնտեղ դիզուած էին օրին մէկը կրակը նետուելու համար։ Գետինը ծածկուած էր գորգի նմանող քուրջով մը, իսկ պատուհաններէն կախուած էին պատռտած վարագոյրներ։

Լիան վարժուած էր այս պայմաններուն։ Աւելի վատերը տեսած էր Մարսէյլի աղտոտ թաղերուն մէջ։ Զզանգատեցաւ։ Հողը այնքան յաճախ տեղափոխուած էր իր ոտքերուն տակ որ, ոչ մէկ ապաստան տեւական հանգամանք ունէր իրեն համար։ Հանգիստ կ'առնէր հոս—հոն պարբերաբար, ուրիշ ոչինչ։ Թռչունի մը պէս, կը հանգչէր կէտի մը վրայ կը սանտրէր իր փետուրները ու յետոյ դարձեալ կը նետուէր օդին մէջ։

Երբ Ծորճ առաջին անգամ ըլլալով տեսաւ երախան որ կը դիտէր սանդուղին բազրիքներէն վար երկարող խորութիւնը, զգաց թէ ո՛ր աստիճան թափառական կեանք մը ունեցած էր Լիան Սոնրէլ։ Ով որ ալ եղած ըլլար իր հայրը, այդ Ֆրանսացի քահանան թէ ուրիշ մը, անկասկան արեւելեան դրոշմ մը կար երախային դէմքին վրայ։ Տժգոյն այտերը եւ խորունկ ու թուխ աչքերը կուտային անոր այն համր ու համբերատար արտայայտութիւնը որ սեփական է բոլոր արեւելքցիներուն և անասուններուն։ Բանտարկուած և իր նմաններուն ընկերութենէն զրկուած կապիկի մը տպաւորութիւնը թողուց երեխան Ծորճի վրայ։ Շոյեց անոր այտերը։ Երախան աչուկները տնկած նայեցաւ։ Որքան կը նմանէին անոնք մօրը աչքերուն։ Հակառակ տարիքին, բոց մը կար անոնց մէջ։

Ծորճ չափէն աւելի յափշտակուած էր Լիան Սոնրէլով, սակայն անոր զաւակը ոչ մէկ հետաքրքրութիւն չարթնցուց իր մէջը։ Ոչ միայն չունէր Լիանի պատասխանատուութեան զգացումը, այլ եւ խորհեցաւ նոյն իսկ որ այդ երեխան արգելք մըն էր իր ճամբուն վրայ։

— Այստե՞ղ...

— Այո՛։

— Այստե՞ղ ուր կը նկարես...

— Այ՛ո։

Ազատեցաւ անոր թեւերէն ու նստաւ անկողինին վրայ։ Փախուկ էր այս մարդը։

— Ապրա՞ծ ես երբեք մէկ սենեակի մէջ երախայի մը հետ միասին։

— Ո՛չ։

— Ուրեմն չես գիտեր։ Եթէ ապրիս, կը հասկնաս որ թռչունի վանդակին մէջ դրուած կապիկին կը նմանիս։ Աստուած իմ։ Մէկ օրէն կը խեղդենաս, ես խեղդեցած եմ։ Երբեմն մազերս կը փետտեմ ու կուլամ, երախան կը նստի, այնտեղ, գետնի վրայ ու միասին կուլանք, դժոխքի չարչարանք...

Պարապ սենեակ մը կար վարի յարկը, կրնար գալ ու այնտեղ ապրիլ։ Ծորճ չէր պարտուէր այդ դժուարութիւններէն։ Ինք պիտի վճարէր սենեակին վարձքը։ Իր նկարներէն դրա՞մ կը շահէր, ո՛չ, շատ քիչ։ Հոս, հոն, երբեմն նկար մը կը ծախէր։ Տունէն ալ մաս մը կ'ստանար։

— Տո՞ւն ունիս։

— Ինչո՞ւ չէ։

Լիան գլուխը շարժեց, կարծես աղան ըսաւ թէ կալուած եւ հող ունէր, բան մը որ իրն էր, տեղ մը կամ չէս գիտեր ինչ մը որուն համար կրնար ըսել «ասիկա իմս է»։ Աղջիկը նայեցաւ անոր հետաքրքրուած։

— Երբ ունեցածս չքաւէ, նստաւ Ծորճ, կը բաժնենք մեր միջեւ, երբ ունենամ կը խնայես, ինքզինքիս համար ո և է բան չեմ ուզեր։ Միայն քեզ կուզեմ այստեղ, ինծի հետ, ամէն օր, ամէն գիշեր, յաւիտեան։

ՍԻՆԷՄԱՅԻ ԱՇԽԱՐՀ

ԱՅՍ ՇԱԲԹՈՒԱՆ ՖԻԼՄԵՐԸ

ԱԼՖՕՆՍ

ԵՂԵԳՆԱԴԱՇՏԻ ԻՇԽԱՆԸ

«Եղեգնադաշտի իշխանը» արկածախառն տեսարաններով յուզիչ պատմութիւն մըն է։ Կը մասնակցին այս ֆիլմին ուժեղ դերասաններ ինչպէս Րօզ Հօպար, Ժէօրժ Ռընավան, Լիւբիթա Թօվար։

Դէպքը տեղի կունենայ ծայրագոյն արեւելքի մէջ։

Կլարք անուան տակ, Տօքթէօր Ռանտոլֆ, մասնաւոր բժիշկն է արեւելքցի իշխանի մը, որ կը բնակի իր շքեղ պալատին մէջ, ընդարձակ եղեգնադաշտի մը վրայ։ Տիկ. Ռանտոլֆ բաժնուած է խնդրոյ մը համար, իր ամուսինէն և կուզէ անգամ մը զայն տեսնել։ Երկար փընտռտուքներէ յետոյ, իշխանին մօտը կը հասնի և տասը ճոխ հիւրասիրութեան առարկայ կըլլայ։ Տիկին կրկին կը հաշտուի իր ամուսնոյն հետ եւ կը գրաւէ կրկին անոր սէրը։ Բայց իշխանը կը ցանկայ ուժգնօրէն երիտասարդ եւ գեղանի կնոջ։ Ռանտոլֆ եւ իր կինը կը փորձեն փախչիլ, բայց ի զո՛ւր։ Բժիշկը կը ձերբակալուի։ Իսկ կինը, ստիպուած կըլլայ հպատակիլ իշխանի կամքին։ Ճաշի ժամուն, տիկինը կը վիրաւորէ իշխանը սարճանակի հարուածով մը։ Այն պահուն՝ երբ բժիշկը կը գործանէր վէրքերը իշխանին, երկրաշարժ մը կը գործանէ պալատը, փլատակներու տակ թողելով իշխանն ու իր մարդիկը։ Բժիշկը եւ իր կինը հրաշքով մը կազատին մայթքէն և երջանիկ կեանք մը կապրին նորէն, միասին։

Վայրի գազաններու, վագրերու, կապիկներու, առիւծներու և բազմաթիւ ուրիշ կենդանիներու տեսարանները միացած հրաբխային մայթքուսի աւերներուն, կուտան այս ֆիլմին գեղեցիկ եւ զարմանալի տեսք մը։

ԱՄՊԻՐ

ՀՐԱՑԱՆԻ ՀԱՐՈՒԱԾ ՄԸ ԱՐՇԱԼՈՅՍԷՆ ԱՌԱՋ

Այս շարժանկարը մեզի ցոյց կուտայ սատիկանական կեանքէ առնըուած դէպքեր, արկածներ։ Անիկայ լեցուն է զանազան երեւոյթներու տակ պահուած դաւերով և դաւադրութիւններով։ Ի վերջոյ անոր մութ տեսարանները կը պարզուին, ողբերգութիւնը կը խորանայ եւ վերջ կը գտնէ կռիւով մը աւազակներու և սատիկաններու միջեւ։

Այս ֆիլմը պատրաստուած է լուրջ խնամքով։ Անոր մէջ աւելորդաբանութիւններ չիկան։ Անիկայ ոստիկանական կեանքը ներկայացը. նող տիպար ֆիլմն է։

— Պերլինի մօտերը, ոստիկան մը կ'սպանուի, արշալոյսէն առաջ, խիստ խորհրդաւոր պայմաններու տակ։ Այս դէպքէն հետքին, կները կը վերագրուին կարգ մը աւազակներու, մարդասպաններու, որոնք «դողացող» ծածկանունին տակ կը գործին։ Ցանցուղն ոստիկան մը՝ Պրանտ, գաղտնի կը հսկէ աւազակներու շարժումը։ Աւազակներէն մին՝ Սանտէր, կ'աշխատի տէր դառնալ ադամանդի մը, որ կը պատկանի ամուսնալուծուած ոսկերիչ Թաֆի կընոջը։ Ոսկերիչը ինքն է, որ իմացուցած այդ խնդիրը, մարդասպաններուն կամ աւազակներուն։

Պրանտ, Պեթէրսէն կեղծ անուանին տակ, յանկարծակի կը բերէ աւազակ Սանտէրը, երբ սա, կ'աշխատէր գողնալու ադամանդը։ Բայց այս ադամանդը կեղծ է, անոր իսկականը պահուած է Թաֆի կողմէ։

Այս խաբեբայութեան համար աւազակները կ'սպաննեն Թաֆը։

Կուզեն ամէն գնով տիրանալ ադամանդին։ Կը բանտարկեն տիկին Թաֆը իր բնակարանին մէկ սենեակին մէջ։ Այդ պահուն Պրանտ և իր ոստիկան ընկերները վրայ կը հասնին։ Աւազակները ձերբակալուած են։

Ամբողջ շարժուն է այս ֆիլմը։ Կենդանութի՜ւն։

ԿՐԱՆ ԹԷԱԹՐԸ

ՄԱՐԻ ՏԻՒԿԱՆԻ ԴԱՏԸ

Այս շարժանկարը բոլոր երկիրներու մէջ գտած է մեծ ընդունելութիւն։ Անոր մէջ կը խաղան Ֆրանսացի կարգ մը հռչակաւոր դերասաններ՝ ինչպէս Հիւկէթ Էքու Տիւֆլօ և Շարլ Պուայէ։

Այս ֆիլմին նիւթը ժամանակակից կեանքէ է։ Անիկա այնքան ծափահարուեցաւ Լոնտոնի, Նիւեորքի, Բարիզի եւ Պերլինի մէջ։

«Մարի Տիւկանի դատը» գրուած խիստ իրապաշտ գրիչով մը, կը ներկայացնէ դատական աշխարհի ներքին ծալքերը, տեսարանները, գաղտնիքները։ Մարդ մեծ յուզումով, հետաքրքրութեամբ կը դիտէ այդ խաղը, և կ'սպասէ վայրկեանէ վայրկեան, թէ՝ դատաւորը ի՞նչ պիտի ըսէ ի վերջոյ, ո՞ր կողմէ պիտի բռնէ. անիրաւութեան թէ՝ արդարութեան...

ՐՕՅԵԱԼ

«ՍՐՏԻ ԵՐԳԸ»

Առիկա առաջին արաբերէն խօսուն ֆիլմն է, որ յաջող է խիստ։

Երկուշաբթի, 22 Մայիսէն սկսեալ այս շարժանկարը կը խաղայ «Րօյեալ» սինեմա։

Մեծ արուեստագէտներ՝ Նադրա եւ Ժէօրժ Ապիատ, կը կատարեն առաջնակարգ դերերը։

«Սրտի Երգը», դրամ մըն է, սիրուն դաշտանկարներով լեցուն։ Կը տեսնուին Եգիպտոսը, Նեղոսը, բազմապակի արտեր՝ եւ այլն։

Գեղեցիկ է այս ֆիլմին երաժշտութիւնը։ Արաբերէն լեզուով երգող կարողագոյն արուեստագէտ Նատրա կը փայլի ուղղակի «Սրտի երգին» մէջ։

Կարդացէք և Տարածեցէք «ԱԶԴԱԿ»Ը

ԸՆՏԱՆԻՔԻ ԱՍՏՂԸ
(L'ETOILE du FOYER)

Անուարական և երկրագործական մոզովրդային վարկի հաստատութիւն Անանուն ընկերութիւն.— դրամագլուխ՝ 3,000,000 ֆրնք. որ կրնայ 3.000,000,000 ֆրնքի բարձրացուիլ վարչական խորհուրդի պարզ որոշումով։

Կեդրոնատեղի.— 137 Boulevard Sebastopol - Paris

ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԳՈՐԾԱԿԱԼՈՒԹԻՒՆ Արեւելեան պետութեանց
Սամսոն Օքէյի շէնք, Պուրճ, Պէյրութ

ՕԳՆԷ ԴՈՒՆ ՔԵԶԻ եւ ԱՍՏՂԸ ՔԻՉԻ ՊԻՏԻ ՕԳՆԷ

ԵԼԵՒՄՏԱԿԱՆ ՃԻՒՂ
ԱԽԱՆԴԻ ՊԱՑՄԱՆԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
ՕԺԻՏ
Երաշխաւորեալ տոկոս 5½ %։ Ասկէ զատ մասնակցութիւն ընկերութեան շահերուն։

ԿԱԼՈՒԱԾԱԿԱՆ ՃԻՒՂ
ՎԱՐԿԵՐՈՒ ԲԱՑՈՒՄ
Կալուածի վրայ փոխառութիւնք՝ վճարելի 10—15—20 տարիէն, որոշուած պայմանաժամէն առաջ ուզողը կրնայ վճարել։

ԸՆՏԱՆԻՔԻՆ ԱՍՏՂԸ ընկերութիւնը ներկայիս 75,000է աւելի անդամ ունի. մինչև 1 Ապրիլ 1931 Ընտանիքին Աստղը 135 միլիոն փոխ տուած է, գրաւով 500 միլիոնէ աւելի արժէք ունեցող անշարժ կալուածներու վրայ։

Ամէն թղթակցութիւն ուղղել՝ B. P. 821, Beyrouth

UNITED STATES LINES
ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ ՎԱՃԱՌԱԿԱՆԱԿԱՆ ԳԻԾ

Աշխարհի ամենէն ապահով, շքեղ եւ արագ նաւերը

(Շաբաթական կանոնաւոր երթեւեկ Հավրէն Շէրպուրկ և Նիւ Եորք)

Նաւերու անունները		Մեկնումի թուականները		
Ուաշինկթըն	Նաւը	25	Մայիսին	Հավրէն
Լէվիաթան	»	27	»	Շէրպուրկէն
Բրէզիտէնթ Հարտինկ	»	1	Յունիսին	Հավրէն
Մանհաթթան	»	8	»	»
Բրէզիտէնթ Հուվըր	Նաւը	15	»	»
Լէվիաթան	»	17	»	Շէրպուրկէն
Ուաշինկթըն	»	22	»	Հավրէն
Բրէզիտէնթ Հարտինկ	»	29	»	»

Մանրամասն տեղեկութեանց համար պէտք է դիմել
Ընդհ. գործակալութեան
ՀԻԹԹԻ ԵՂԲԱՅՐՆԵՐ
Հեռաձայն 8-00, Մաարատ փողոց Պէյրութ B. P. 511
Հեռագր. հասցէ.— «HITTIFRER»

ԲՕՔԹ. Տ. Գ. ԼՈՒՍԱՐԱՐԵԱՆ
ՎԱՍՏԵՍԼ ՓԱՐԻԶԻ ՀԻՒԱՆԴԱՆՈՑՆԵՐԷՆ
8 ՓՈՂՈՑ ՆԷՃՄԻ— ՀԱՍՈՍ, ՀԱՒՈՒԶ ԱԱԹԻ

Երկար տարիներու ընթացքին Փարիզի մէջ իր ուսումը կատարելագործելէ եւ հիւանդանոցներու մէջ մեծ ճանաչում եւ երկար փորձառութիւններ ստանալէ վերջ, վերադարձած է Պէյրութ եւ հաստատած իր սեփական դարմանատունը Նեճմի-Հասսոս փողոց թիւ 8։

Գիտական ամենավերջին մեթոտներով եւ ելեքտրաջերմութեամբ (Diatermo-thérapie) ներքին եւ ի մասնաւորի կանանց վեներական, ֆրանկախտ, նոր եւ հին ջերմախտութիւն, փռոստաթի, ստամոքսի, միզամասի եւ անկարողութեան հիւանդութիւններն ու ակարութիւնները։ Նմանապէս կը դարմանէ արեան եւ ընդհ. ակարութիւններ, ռոմաթիզմ (Rhumatisam) մորթային հիւանդութիւններ, մանրէական ճառագայթներով (Rayon ultra-violet)՝ Մասնաւոր ելեքտրականութեամբ (Electro-coagulation) կատարեալ դարմանում կոկորդ, amygdale եւ Hemoroide։

Ընդ. ժամեր 8— 12 եւ 2— 8։ Կիրակի եւ տօնական օրեր մինչեւ կէսօր։

Շարժանկարի Հայկական Մեծ Երեկոյթ
ՍԻՆԷՄԱ ՔՐԻՍԹԱԼԻ ՄԷՋ
Հինգշաբթի 25 Մայիս, երեկոյեան ժամը 8.30ին
ԿԸ ՆԵՐԿԱՅԱՑՈՒԻ
Տիեզերահռչակ ձայնական խօսուն ֆիլմ
BLONDE VENUS
ՏԵՍԱՐԱՆՆԵՐ՝
Թրքահայաստանի բնապատկերէն, բովանդակ աշխարհի իրադարձութիւններէն եւ հետաքրքրական նորութիւններէն
Քոլոմպիայի խնդում պատճառող փառէշ
Հասոյթը՝ Լիբանանահայ մեծ եւ նոր գրադարանի մը կազմութեան պիտի յատկացուի
ԱՄԷՆ ՀԱՑ, ԱՄԷՆ ՀԱՑ, ԱՄԷՆ ՀԱՑ
Յառաջիկայ Հինգշաբթի երեկոյ դէպի Սինէմա Քրիսթալ

ՄՈՒՏՔԻ ԳԻՆԵՐ.— Օթեակ 150 եւ 200, Ա. կարգ 24 եւ Բ կարգ 15 Ս. Դ.

Տոմսերը ապահովել.— Պ. Վ. Ուզունեան Գրատունէն՝ Պուրճ, Պ. Կ. Տօնիկեան Գրատունէն՝ Սէն Միշէլ, Պ. Մ. Նաճարեան Գրատունէն՝ Անդր Նահր, Հրանդ Եարտըմեան Նպարավաճառէն՝ Քարանթինա, և Սինէմայի օրը դիմել կիշէն։

Սինէմա Ալֆօնսի մէջ
Հինգշաբթի 25 Մայիսէն սկսեալ
Կը ներկայացուի զարհուրելի եւ յուզիչ շարժանկարը
Le Prince de la Jungle
Այս ֆիլմը պատմութիւնը կ'ընէ կնոջ մը, որ կորսնցուցած է իր ամուսինը եղեգնադաշտերու մէջ, եւ զայն կը փնտռէ կրելով զարմանալի եւ ողբերգական արկածներ։

Դուք, պիտի տեսնէք նաեւ այս ֆիլմին մէջ կռիւները վագրերու և մարդոց միջեւ, բժիշկի մը կնոջ առեւանգումը, սեւամորթներու պարերն ու երգերը, հրաբխային մայթքումները և վայրի կենդանիներու առնումները փիշեր ժամանակ։

Սինէմա Կրան Թէաթրը
23 Մայիսէն սկսեալ պիտի ներկայացուի դասական նշանաւոր ֆիլմը՝
ՄԱՐԻ ՏՈՒԿԱՆԻ ԴԱՏԸ
LE PROCES DE MARY DUGAN

Այս ֆիլմը երկրորդ անգամ ըլլալով կը ներկայացուի Պէյրութի մէջ, ժողովուրդի բուռն փափաքին գոհացում տալու համար։

Չի տեսնողը պէտք է անպայման, եւ տեսնողը կրկին պէտք է տեսնէ։

Մահճակա՞լի պէտք ունիս, եթէ ճաշակի տէր ես

Անպայման պէտք է գնես Ֆինլանտական Ekvall վաճառանիշով տակուն զսպանակով, ծալլուող, Birch-tree տախտակէ շինուած եւ օրուան նորոյթը եղող մահճակալ մը։

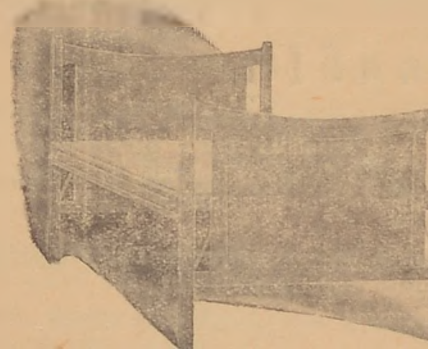

Գին՝ 8 եւ 8-50 Ս. Ո.

վճարման դիւրութիւններ

Զոյգ մահճակալներ, վերջին ծայր շքեղ, extra-strong զըսպանակով, ընկոյզէ յատագոյն մահճակալէ մը աւելի շքեղ Գին՝ 1650 ս. դ. վճարումի նոյն դիւրութիւններով։

Փոքրերու եւ մանուկներու համար օրեղ մահճակալներ, ճերմակ սպիտակ գոյնով, 8—850 ս. դ. վճարումի նոյն պայմաններով։

* * *

Մօտ օրէն կ'սպասուին նաեւ շատ ներկայանալի, սակուն, թեթեւ եւ ծալլուող Ekwall վաճառանիշով, սեղան, աթոռ, ննջարանի, ընթրարանի, պահարաններու, օդափոխութեան համար գործածելի եւ գեղամորթի առարկաներ։ Գին՝ 185 եւ 150 ս. դ. մէկ հատը. Ekwall վաճառանիշով աթոռ մը կրնայ գիմանալ առնուազն 25 տարի։

ԴԵՂՕՐԱՅՔԻ ՃԻՒՂ

Hidro-milkuderm: Ձեռքերուդ եւ քթերուդ մորթը կը քերթի՞ն, ցիկին օրերը, Պարոն, եւ ծակոտիները կը գծգծե՞ն, գնէ՝ Hidro-milkuderme սպիտակ քսուքէն քիչ մը եւ գործածէ զայն, շաբաթ մը ետք, քերթիքը համեմատաբար զարգացած է ու անախորժ հոտը իսպառ անհետացած պիտի ըլլայ։

Pommade Desitin&Poudre: Մէկէն աւելի պէտք է ունենալ թիւ Desitin երեսի boutons պզուկներ, մորթի հիւանդութեանց յատագոյն եւ ազդեցիկ դարմանը զոր կրնաք ունենալ։

Coricide parfait: Ոտքերդ կոշտերէն (նասըր) կը տառապի՞ս, զոր ծածկ. Coricide parfait եւ կոշտերը արմատախիլ ընող միակ եւ յատագոյն դեղն է։

Dr. THILO & Co Մարքան ծանօթ է արդէն ամէնուն, գործածեցէք նոյն վաճառանիշը կրող Chlorure d'Etyle, serum glucosé, Emetine, Huile camphré եւ այլն։ Injection Ur…… յատագոյն կերպով պատրաստուած են եւ ունին երկար տարիներու համբաւ մը ու ծանօթ են ամբողջ աշխարհին։

Աւելի տեղեկութեանց, գնումի եւ այլ մանրամասնութեանց համար դիմել՝

Սուրիոյ եւ Լիբանանի Ընդհ. Գործակալ ԵՐՈՒԱՆԴ ՔԷՇԻՇԵԱՆ
Պապ—Իտրիս 123 Rue des Postes, «l'Orient»ի կից B. P. 810 Beyrouth

— Իսկ զո՞րծդ...

— Ո՛հ, կրնամ աշխատիլ և աւելի լաւ, Աստուա՛ծ իմ, ինչպէ՞ս պիտի ուզէի որ այստեղ ըլլայիր, միայն քեզ նկարելու համար։

— Ուրեմն գեղեցիկ եմ։

— Ո՞վ ըսաւ որ չես։

— Դո՛ւն։

— Ե՞րբ։

— Երէկ գիշեր, երբ նստայ դիմացդ, նկարուելու համար։

Աղջկան գլուխը առաւ նորէն թեւերուն մէջ։

— Ըսածս չէի գիտեր, պատկերին մասին կը մտածէի, քու վրադ չխորհեցայ։

— Իմ վրաս կը խորհի՞ս հիմա...

— Եւ մի՛այն քու վրադ

Ժպիտ մը կար աղջկան դէմքին վրայ, սառերի մէջ միացած լոյս մը զոր տղան չտեսաւ մութին մէջ։ Բաժնուեցաւ անոր թեւերէն։ Ցաղթանակ չկար այդ ժպիտին մէջ այլ գոհունակութիւն մը։ Թեթեւութիւն մը կար անոր վրայ, թռչելու ապահովութիւնը զոր կ'ունենան թռչունները, երբ կ'զգան օդը իրենց թեւերուն տակ։ Ծորճ աւելի զգաց այդ քան թէ տեսաւ։

Անկողինին քով, ոտքի կեցած էր Լիան։

— Լաւ, ի՞նչ որոշեցիր։

— Կուզամ։

— Ե՞րբ։

— Դուն կարգադրէ սենեակի հարցը եւ ես իմաց կուտամ տանտիրոջս։

Անկողինէն դուրս երկնցաւ, անոր ձեռքը բռնելու համար։ Աղջիկը ոտքի կայնած վար նայեցաւ անոր գլխուն, երբ Ծորճ իր ձեռքը կը սեղմէր շրթունքներուն։ Ժպիտ մը ունեցաւ Լիան։ Ծովուն վրայ՝ առատաղին ծայրը հանգստացող թռչունին նման՝ տեղ մը

գտած էր ան Փարիզի թռչուններին մէջ։ Այսպէս էր եղած ան միշտ — թափառական։

Ծորճ կռահեց առիկա առանց որոշապէս գիտնալու։ Երբ աղջիկը դուրս ելաւ սենեակէն ու իր քայլերուն ձայնը աստիճանաբար նուաղեցաւ սանդուղի աստիճաններուն վրայ, Ծորճ կարծեց թէ մէկը կը մեկնէր՝ անվերադարձ։

Ան հաւատաց որ աղջիկը պիտի վերադառնար, բայց առատաղին աղօտ լոյսին մէջէն։ Մինչեւ այդ վայրկեանը տակաւին չէր գիտեր թէ ո՛ւր էր անոր «ափարթըմանը»։ Թերեւս այդ էր պատճառը իր մտավախութեան— անոր Փարիզի փողոցներուն մէջ թափառիլը։

Լիան քալեց արագ ու ինքնավստահ, թուղթէ տոպրակը ամուր բռնած իր ձեռքին մէջ. իսկ Ծորճ երկընցաւ իր անկողնին վրայ՝ աղջկան ոտնաձայներուն արձագանգը իր ականջներուն մէջ ու քնացաւ։

3.

Կենցաղը որ հաստատուած էր Լըվիք փողոցի տան մէջ, շատ նման էր այն յատկանշական կենցաղին զոր կը վարէին Փարիզի յաճախող արտաքր։ Քանի մը բացառութիւններ, ինչպէս Փինէ և Տըլէս որ ո և է կապ կանգուած, ո և է տեւական կապ չունէին։ Թեթեւաբարոյ աղաքներ էին, ազատ՝ փողոցի շուներուն նման։ Միւս ոսկորին փակած՝ կը թափառէին մէկ տեղէն միւսը, թէեւ չիտակը ըսելով Փինէն «միւս ոսկորին փակած»ի երեւոյթը չունէր բնաւ։

Լիան միասին բերաւ երախան ու տղուն որոնք գրեթէ իր միակ չօշափելի գոյքերն էին։ Նետեց զանոնք վարի յարկի կահաւորուած սենեակին մէջ։ Կահաւորուա՞ծ... Անկողին մը, արդուզարդի դարակ մը, հայելիով սեղան մը և պահարան մը միայն որոնք թե-